БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 180 (9012)
АВГУСТЫН 2
ВОСКРЕСЕНИ
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

КПСС-эй ОБКОМДО

Курумканай аймагта тэжээл бэлэдхэлгые муугаар ябуулжа, таряа хуряалгада хангалтагуйгөөр бэлдэжэ байһан тухай

Курумканай аймагай колхозуудаар тэжээл бэлэдхэлгые ябасые, мүн таряа хуряалгада хэр зэргэ бэлдэжэ байһание шалгажа, энэ асуудалаар партиин ...мой тоосоое зүбшэн хэлсээд, КПСС-эй обком тус ...гта эдэ хүдэлмэриин тон хангалтагүйгөөр ябуу...жа байһание элирүүлээ.

...ртиин айкомой гэшүүд, тэрэнэй нэгэдэхи секре... нүхэр Гармаев колхозуудтаа үбһэ тэжээл бэлэд..., ургаса хуряалгада түхеэрхэ хүдэлмэрие тон ...аар эмхидхээ, тэндэ ажал хүдэлмэриин ямараар ...агдажа байһание эртээнһээ ёһотойгоор хинан ...агүй, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй урда шанга эрилтэ табяагүй, мүн эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулаагүй, һанаагаа амаранхай һуужа байгаа. Тиимэһээнь иимэ дутагдалнууд тохёолдоо гэжэ КПСС-эй обкомой бюрогой тогтоол соо заагдана.

Ажалаа һулаpуулһанайнь түлөө партиин айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Гармаевга КПСС-эй обкомой бюро зэмэ тохоод, эдэ алдуунуудые дары заһаруулхын тулада бушуу түргэн хэмжээ абахыень партиин айкомдо, аймгүйсэдкомдо дурадхаба. Тэжээл бэлэдхэлгые, таряа хуряалгада түхеэрэлгые эрид шууд түргэдхэхэ бодото хэмжээнүүд КПСС-эй обкомой бюрогой тогтоол соо хараалагданхай.

...румканай, Заиграйн аймагуудта тэжээл ...эдхэлгэ тэсэшэгүйгөөр унжагайранхай

★Курумканай аймагта силос тооногүй, кукуруза ...айнаар ургуулхые оролдоногүй.

★Заиграйн аймаг тэжээл тон хангалтагүйгөөр ...элэдхэнэ, арга боломжоёо хүсэд хэрэглэнэгүй.

...э жэлдэ аймаг бүхэндэ үбһэ ...оной ургаса ехэ баян, урдын ...нүүдэйхитэй жэшээлэшэгүй ...байһаниинь бүгэдэндэ мэдээ... Иимэ элбэг ургасатай жэл ма...а хомор ха юм. Теэд зарим га...а энэ баян ургасаяа бара...нь түйсэдөөр хуряажа абахые ...зүрхэнһөө оролдоногүй, үрмэдэ...дамхуул, халаахай болон бусад ...ы буртаг үбһэ дууһыень суглуул... силос дарахаяа хүсэнэгүй, ...-2 жэл соо бардам хүрэхэ үбһэ ...эл бэлдэхэ гэжэ үүсхэл гарга... түрүү колхозуудай һайшаалта ...е ёһотойгоор дэмжэнэгүй.

...румканай аймаг (КПСС-эй ...мой секретарь нүхэр Гармаев, ...гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр ...скин) энэ талаар илангаяа муу ...ээ харуулжа байна. Һүүлэй хэ...жэлнүүдтэ тус аймат али бүхы ...ээлээр ходо дуталдажа, ехээр ...дадаг, тон бэрхэшээлтэй бай...а ородог, нилээд олоор малаа ...ддэг байгаа. Тиигээд концент...ваннэ тэжээл худалдан аба... ехэхэн мүнгэн зөөреэ гарга...а баатай болодог һэн.

...игэбэшье аймагай хүтэлбэри...эд үнгэрэгшэ жэлнүүдэйнгээ ...эшээлнүүдһээ һургаал абаатүй, ...дынгөө хүдэлмэридэ шухала ...олол хээгүй байһаниинь мүнөө ...бэ. Юуб гэхэдэ, ургасын һайн ...ашье, тэндэ тэжээл бэлэдхэлгэ, ...ос даралга тон муугаар ябуу...ажа байна. Курумканай айма... колхозуудта тэжээл бэлэдхэл... тон хангалтагүйгөөр ябуулаг...а байһан тухай асуудал һая ...СС-эй обкомой бюро дээрэ зүб...хэлсэгдээд, тэндэ үбһэ хуряал...эмгүй ехээр унжагайраа, юрэн...ээ тэжээл бэлэдхэлгэ ёһотой... эмхидхэгдээгүй, силос огто ...тдоногүй, тиимэһээ колхозуудай ...лбэрилэгшэд силос дарахаяа ...доошье оролдоногүй гэһэн тон ...тобшолол хэгдэбэ. Аймагта тэ... бэлэдхэлгын иимэ муугаар ...лагдажа байһанай түлөө пар... айкомой секретарь нүхэр ...маевта зэмэ тохогдобо.

1959 оной июлиин 31-нэй байда...ар Курумканай аймагай колхо...тусэбэй ёһоор сабшагдаха тал...һгаа миил 15 процентыень саб...һан байна. Энэнь нёдондо...жиһоошье һураггүй бага бо...о. Түсэбэй ёһоор суглуулагда... үбһэнэйнгөө оройдоол 8,3 про...тыень хуряагаа.

Силос даралга илангаяа муу бай... Мухаршэбэрэй аймагай «Знамя ...енина» колхозой гансаараа мүнөө ...0 тонно силос дараад байхадань, ...рин Курумканай аймагай бүхы ...лхозууд... 70 тонно силос дараа ...онхой. 28 мянган тонно силос ...араха гэжэ уялга абаһан аад, ... мянган тонноһоо ехэ силос дара... аргагүйбди гэжэ нүхэр Гармаев ...эдүүлбэ. Тиихэдэнь Мухаршэбэ...й «Знамя Ленина» колхоз 8000 ...нно силос бэлдэхэеэ байна. Ку...мканда силос тоодоггүй байһа...инь энээн дээрэһээ элирнэ. Бүхы ...маг соонь силос дарахада шуха...а нүхэцүүдэй гурбанайнь нэгэ ...үбил бэлдэгдэнхэй. Шэнэ нүхэ...үүдшье малтагданагүй. Хүнтэйн ...талада ногоон ехээр ургаа, теэд ...эндэ силос дараха гэхэдэ, нүхэн ...байхагүй гэһэн шалтаг аймагай ...хүтэлбэрилэгшэд урдаа барина.

Курумканай аймагай жэшээ дээрэһээ гээгдэжэ ябаһан бусад аймагууд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд һургаал абажа, өөһэдынгөө хүдэлмэридэ эрид хубилалта хэхэ болоно. Хэрбээ иимэ ургасатай жэлдэ тэжээл бэлдэжэ шадаагүй һаа, аймагай, колхозой хүтэлбэрилэгшэд өөһэдтөөл гомдол бариха ушартай.

Тэрэшэлэн Заиграйн аймаг (КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Петров, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Бурдуковский) баһал ехээр гээгдэжэ ябана. Урда жэлнүүдтэ энэ аймагай олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд: «ходо ган гасуурта дайралданабди. Манайда сагай уларил хэсүү хүндэ байна. Ургаса урганагүй. Тиимэ хадань «ядалдаха ёһоороо ядалданабди» гэжэ олон таба юумэ дурдаһан бэеэрээ, ажал хүдэлмэриингөө бодото дутуунуудые тэрээгээр халхалаад байхые хүсэдэг байгаа ха юм. Баһа энэ жэлдэшье тэдэнэр хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһөөр.

Тэндэхи олонхи колхозуудта тэжээл бэлэдхэлгэ тон ааляар, нобшоор ябажа байнхай. Июлиин 30-най байдалаар графигай ёһоор сабшагдаха зэргэтэй 10950 гектарһаа миил 6000 гектарнь сабшагданхай. Оройдоо 16 мянган центнер үбһэн һурилэгдөө. Энэнь графигай миил 11,6 процентнь болоно. Энэ үедэ миил 4200 тонно дараа болоо. «Улаан Эрхирэг», «Коммунизм», Калининай, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд илангаяа ехэ таһалдалда оронхой.

КПСС-эй обкомой бюро Заиграйн аймагта тэжээл бэлэдхэлгын нобшорһыень тэмдэглээд, ойрын болзор соо эрид хубилалтын болоогүй һаань, партийна харюусалгада хабаадуулагдахаар асуудалай табигдаха байһан тухай аймагай хүтэлбэрилэгшэдтэ уридшалан һануулжа, мэнэ гэһээр бодото хэмжээнүүдые абахыень дурадхаба.

Тус аймагууд таряа хуряалгадашье бэлдээдүй байһаар. Дутуу дунда зүйлнүүдынь ехэ олон. Заһабарилагдаагүй комбайнууд олон байна. Механизаторнууд дуталдана. Тоогуудшье түхсэрэгдээгүй.

Эдэ бүгэдын гол шалтагаан юуб гэхэдэ, партиин айкомууд, аймгүйсэдкомууд, тэндэхи колхозуудай правленинүүд, эхин парторганизацинууд үбһэ, таряа хуряалгада хүсэд һайнаар бэлдээгүй, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулаагүй, урдынхидаал нобшоржо байһан байба. Мүнөөшье колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй. Тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдэнэгүй, үдэр бүри, недели, декада бүри хүн бүхэнэй, звено, бригада бүхэнэй хэһэн хүдэлмэриин үрэ дүн гаргагданагүй, ажалдаа шалгарһан түрүүшүүл урмашуулагданагүй, хойрог залхуу хүнүүд хатуу шангаар шүүмжэлэгдэнэгүй.

Дурсагдагша аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд ойрын үдэрнүүдтэ шухала хэмжээнүүдые абажа, дутуунуудаа дары усадхаха, гээгдэлһээ түргэнөөр гараха, силос даралгые, тэжээл бэлэдхэлгые эрид түргэдхэхэ уялгатай. Иимэ арга боломжо тэдээндэ бии, арга боломжоёо хүсэдөөр элирүүлхэ, хэрэглэхэ шухала.

Баарайн түрүү үбһэшэд

Баарайн тала. Эндэ үнгэ бүриин сэсэг, үбһэ ногооной хангалтама хоншуухан үнэр хамар руу сорьёно. Сэлмэг дулаахан үдэр эхилбэ. «Хурмаста» гэжэ үндэр хадын оройгоор ялалзаһан алтан шаргал наранай туяан Баарайн тала руу сасана. Баян ургасатай, халюурма үргэн сабшалангай нэгэ захада хэдэ мянган бухалнууд, сабшагдажа унаһан мүрнүүд, томо томо сомоогой һүринүүд харагдана. Харгын баруун хажуугаар косилкын нэгэ жэгдэ абяан таһалгаряагүй дуулдана. Зүүн талаарнь гар хажууршад забда залигүй сабшажа, сэл хүхэ ногоо хүрьһөөрнь хюһан унагаана.

Эндэ Закаменай аймагай «Дружба» колхозой Ринчин Будаевай даадаг бригадынхид ниитынгээ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэ зорилгоор шармайн оролдожо байнхай. Үбһэ сабшалга, хуряалга дээрэ тус бригадынхид эмхитэйгээр ажаллажа, косилкашан, гар хажууршан бүхэниинь үдэр бүриингөө даабарие үлүүлэн дүүргэнэ. Түрүүшүүлэй тоодо гар хажууршад Т. Будаев, Д. Батуев, Н. Доржиев, Б-М. Цыреторов болон бусад оролсоно. Тэрэшэлэн морин косилкашад Шагдар Аюшеев, Жаргал Ласаранов, Гармажап Дашиев гэгшэд ажалайнгаа бүтээсые үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлжэ, олоной дундаһаа шалгарна. Эндэхи бригадынхид сабшалга, тармалгын хоорондо забһар гаргахагүйн түлөө шангаар тэмсэдэг. Бригадынхидта гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, һургуулиин үхибүүд, үндэр наһатай болоһон хүгшэд, үбгэд олоороо ерэжэ туһалалсана. Тэдэнэй ажаллажа байһан «Бамбахай», «Баарай» гэжэ сабшалангай хэдэн зуугаад гектарайнь ногоон унагаагдажа, нилээд ехэ үбһэн һүрилэгдөө. Эндэхи үбһэшэд таряа хуряалгын болотор тэжээл бэлдэхэ даабаряа сүм дүүргэхэ зорилготойгоор ажаллана.

С. Аюшеев.

☆

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Түмэр замай хүдэлмэрилэгшэдтэ Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгохо тухай

Түмэр замай транспортые хүгжөөлгэдэ элитэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгожо, Ленинэй орден, «Алха ба хадуур» гэһэн алтан медаль барюулха.

БУРЯДАЙ АССР-һээ:

1. **Кихо** Илья Тарасовичта—Зүүн-Сибириин түмэр замай Улан-Удын паровозно депогой мастер.
2. **Оширов** Анисим Николаевичта—Улан-Удын паровозо-вагонно заводой электрослесарь.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1959 оной августын 1.

Зураг дээрэ: Социалистическэ Ажалай Геройнууд нүхэд И. Т. Кихо, А. П. Оширов.

ШЭНЭ АМЖАЛТА ТУИЛАЯ, НҮХЭД ТҮМЭР ЗАМШАД!

Мүнөөдэр советскэ түмэр замай транспортын хүдэлмэришэд, инженер, технигүүд болон алба хаагшад өөһэдынгөө заншалта һайндэрые тэмдэглэжэ байна. КПСС-эй түүхэтэ XXI съездын хараалһан долоон жэлэй асари ехэ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн бүгэдэ арадай хүдэлөөнэй үргэдэжэ байһан үедэ түмэр замшадай Үдэр һайндэрлэгдэхэнь.

Түрэл партиимнай XXI съезд дээрэ түмэр замай транспортые хүгжөөхэ, тэрэниие техническэ талаарнь улам саашадань шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ асуудалда горьтой анхарал хандуулагдаһан байгаа.

Түмэр замай транспортаар ашаа шэрэлгэ долоон жэлэй турша соо 1800—1850 миллиард тонно-километр хүрэтэр гэхэ гү, 39—43 процентээр ехэ болохо. 1965 ондо түмэр замай ашаа шэрэлгын 85—87 процентнь электровозууд, тепловозуудаар хэгдэхэ гэжэ КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүд соо хэлэгдэнэ. Эдэ ямар ехэ удхашанартайб гэхэдэ, электровоз, тепловозуудай хүдэлдэг болоходо, долоон жэлэй турша соо, тухайлхада, 400 миллион тонно нүүрһэ алмаха, мүн түмэр харгы ашаглалгада гарадаг гаргашые 45 миллиард түхэригөөр бага болгохо арга олдохо бшуу. Шэнэ районуудай байгаалиин баялигые ашаглахын, гол шухала экономическа районуудай хоорондо харгы замай холбоо харилсаа бүри ехэ болгохын тула 9 мянган километр тухай утатай шэнэ түмэр харгы, 8 мянга шахуу километртэ түмэр харгын хоёрдохи зам баригдаха юм.

КПСС-эй XXI съездын, Центральна Комитедэй июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон Бурят ороноймнай түмэр замшад энэ жэлдэ бага бэшэ амжалта туйлаһан байна. Зүүн-Сибириин түмэр замай Улан-Удын отделениин коллектив байгша оной түрүүшын хахадта вагонуудые ашаалха түсэбөө 107,7 процент дүүргэһэн, тэрэ тоодо шулуу нүүрһээр 113 процент дүүргэһэн байха юм. Тиихэдэ вагонуудай эрьесэ даабарида орходоо 10 процентээр хороогдоһон, паровозуудай сүүдхэ бүриин ябаса дунда зэргээр арбан километрээр түргэдхэгдэһэн байна. Манай түмэр замай отделениин паровозуудай коллективүүд имагтал июль һарын 20 хоног соо тогтоогдоһон нормоһоо жэшээгүй ехэ ашаатай 300 шахуу поезднуудые жолоодожо, ажалдаа ёһотойл баатаршалга харуулаа.

Һүүлэй үедэ парти, правительствын анхарал оролдолгын ашаар түмэр замай Улан-Удын отделени шэнэ техникээр жэлһээ жэлдэ улам ехээр зэбсэгжүүлэгдэжэ байна. Пассажирска паровозуудай парк шэнэлэгдэжэ, хүн зониие шэрэдэг хүсэ ехэтэй локомотивууд шэрэм харгыгаарнай табилуулдаг болонхой. Гадна ашаа шэрэхэ шэнэ паровозууд мүнөө жэлдэ абтажа, транспорт дээрэ ажалай бүтээсэ бүри ехээр дээшэлхэ юм.

Түмэр замшадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн, ажалай болон политическэ эдэбхи хэшээл үйлэдбэри дээрэ техническэ дэбжэлтэ туйлаха, уралан наринжуулагшад, ухаалан зохёогшодой зэргэнүүдые бүри олошоруулха хэрэгтэ һайнаар нүлөөлөө. Энээнэй ашаар түрүүшүүлэй тоо һүүлэй үедэ нилээдгүй олошороо.

Зүгөөр түмэр замшадай заншалта һайндэрые тэмдэглэжэ байха зуураа, тэдэнэй ажал хүдэлмэридэхи дутуу дундануудые обёоронгүй гараха эрхэгүйбди. Түмэр замшадай коллективүүд түсэбөө дүүргэжэ байбашье, бүхы арга боломжонуудаа үшөөл һайнаар ашаглажа биранагүй гэжэ хэлэлтэй. Жэшээлэн хэлэбэл, паровозуудай ябасые түргэдхэхэ, вагонуудые ашаалха сагые хороохо, тэрэшэлэн ашаа тээхэ, буулгаха хүдэлмэриие хаа хаанагүй оньһожоруулха асуудалнууд үшөөл хүсэдөөр шиидхэгдээгүй байһаар. Тиихэдэ арад зониие станци, вокзалнууд дээрэ, харгы замдань бүри һайнаар, бүри түргөөр хангадаг болохо тушаа, мүн түмэр замшадай культурно-техническэ эрдэм мэдэрэлые дээшэлүүлхэ тушаа партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд саг үргэлжэ оролдохо зэргэтэй.

Түмэр замай хүдэлмэрилэгшэд! Долоон жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые бүхы технико-экономическа үрэ дүнгүүдээрээ амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ бүгэдөөрэн бүри эдэбхитэйгээр хабаадая!

Республикымнай түмэр замай транспортын иимэ хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй августын 1-нэй Указаар орден, медальнуудаар шагнагдаба

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР

1. **Кравцов Яков Андреевич**—Зүүн Сибириин түмэр замай Улан-Удын вагонно депогой техническэ шалгалтын пунктын мастер.
2. **Никитин Митрофан Григорьевич**—Улан-Удын паровозо-вагонно заводой прессовщик.

«АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

1. **Козутин Павел Михайлович**—Зүүн Сибириин түмэр замай Гусиное озеро станциин поезднуудые бүридхэгшэ.
2. **Красиков Александр Николаевич**—Улан-Удын паровозо-вагонно заводой хэбшэн.
3. **Николаев Иннокентий Акимович**—Зүүн Сибириин түмэр замай Улан-Удын дистанциин бригадир.
4. **Позечко Алексей Маркович**—Улан-Удын паровозо-вагонно заводой ахалагша мастер.
5. **Сергеев Владимир Николаевич**—Зүүн Сибириин түмэр замай Улан-Удэ станциин дежурна.
6. **Филарстов Кирилл Ульянович**—Зүүн Сибириин түмэр замай Улан-Удын паровозно депогой котельщик.

Тэрэшэлэн **«Хүндэлэлэй тэмдэг»** орденоор хамта 7 хүдэлмэрилэгшэд, **«Ажалай габьяагай түлөө»** медаляар хоёр хүн, **«Ажалдаа шалгарһанай түлөө»** медаляар 3 хүн шагнагдаа.

☆

Гээгдэлһээ хэзээ гараха юм...

Мухаршэбэрэй Калининай нэрэмжэтэ колхоздо тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри муугаар ябуулагдана

Суулгын Калининай нэрэмжэтэ колхоз аймаг дотороо адууһа малаараа олон, тарилга ехээр хэдэг, эгээл томо колхозуудай нэгэнииинь гээшэ. Энэ колхоз (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Цыренов, парткомой секретарь нүхэр Цыбанов) тэжээл бэлэдхэлгээр ехэ гээгдэлдэ оронхой. Өөһэдынь зохёоһон түсэбэй ёһоор, энэ жэл 3897 гектарай үбһэ ногоо сабшагдаха юм. Теэд июлиин 25-най мэдээгээр оройдоо 12,3 процентнь сабшагдажа, тэрэнэй 30 процентнь һурилэгдэһэн байна. Шэмэтэ тэжээл баһал хангалтагүйгөөр бэлэдхэгдэнэ. Түсэбэй ёһоор 9500 тонный орондо, 1665 тонно силос дарагдаа. КПСС-эй айкомой, аймсоведэй гүйсэдкомой баталжа, колхозуудта хүргэһэн графигай ёһоор, энэ колхоздо июлиин 25-да 2160 га сабшагдаһан, 2600 тонно силос хэгдэһэн байха байгаа.

— Хура бороон һаатуулжа байна, —гээд колхозой хүтэлбэрилэгшэд ямар ушарһаа иигэжэ үбһэ хуряалга, шэмэтэ тэжээл бэлэдхэлгын гээгдэжэ байһан тухай асуухадамнай харюусаа.

Үнэнтэ дээрээ аймагай олон колхозуудай үбһэндөө үни хада ороод байхада, нүхэд Цыренов, Цыбанов гэгшэд «мүнөө, үглөө эхилхэ» гээд лэ, үдэр үнгэргэжэ һуугаа бшуу. Тиигэ тиигэһээр арай гэжэ июлиин хорёод багаар үбһэндөө орожо эхилээ һэн. Хожомдоһон мүртөө үбһэ хуряаха хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулха хэмжээ гүйсэд абаагүй, бүхы арга боломжоёо дүүрэн хэрэглээгүй. Заһабарилагдаһан 19 морин косилкануудай оройдоо арбаадынь мүнөө хүдэлнэ. Жэшээнь, № 4 комплексно бригадада (бригадирнь нүхэр Батуев) 3 морин косилкын хоёрынь үбһэндэ орожо эхилхэһээ хойшо хүдэлнэгүй. Тракторна агрегадай машинистнууд үдэрэйнгөө даабарие дүүргэнэгүй. Морин косилкын машинист Радна Цырендоржиев үдэртөө 4 га сабшахын орондо 3 га арай гэжэ хүргэнэ. 18 гар хажууршад үдэрэйнгөө нормо дүүргэнэгүй.

Колхозой бусадшье бригадануудаар үдэрэй даабари дүүргэдэг хүнүүд ганса нэгэн гэхээр. Үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлэгшэдэй ажал һайса эмхидхэгдээгүй. Морин косилкын машинистнууд һэлгэжэ хүллэхэ моригүй юм. Үдэрынь отогһоо холо хүдэлһэн хүнүүдтэ эдеэ хоол абаашажа үгэнэгүй. Нүхэд Иванов, Батуев, Лубсановай хүтэлбэрилдэг бригадынхид үдэшэлэн тэр гэртээ харижа хонодог, үглөөгүүр орой, 8—9 час багаар ажалдаа гарана. Тэжээл бэлэдхэлэй иимэ шахардуу сагай үедэ холо гэрһээ ябажа хүдэлхэдэ ажалай бүтээсэ яагаад дээшэлхэ гээшэб?

Иимэшүү дутуу дунданууд колхозой үбһэ хуряалгын бригаданууд дээгүүр ехэл олон. Ажаглахада, июлиин һүүлшын 5 хоногой хугасаа соо тэжээл бэлэдхэлэй ябасые хурдадхаха талаар эрид хубилалта хэгдэжэ шадагдахагүй хэбэртэй.

Кударын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой гэшүүдэй жэшээгээр республикымнай колхозууд ниитынгээ малда 1,5—2 жэлдэ дутамаггүй хүрэхэ тэжээлэй нөөсэ байгуулхын түлөө үдэр һүнигүй оролдожо байна. Ажал хэжэ шадаха хүн бүхэн үбһэ хуряалгада хабаадалсана. Харин тиихэдэнь эндэ тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ олон хүн элсүүлэгдээгүй байһаар. Колхозой түб тосхондо июлиин 29-дэ хүүгэдэй ясли нээгдэжэ, бага үхибүүдтэй эхэнэрнүүдые ажалда хабаадуулха арга боломжо бүри һая бии болгогдоо һэн. Колхозой правленидэ тоо бүридхэгшэд гэһэн нэрэтэй 7 хүн һууна. Үшөө плановик, агрономууд, зоотехнигүүд болон тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаададаггүй бусад олон хүнүүд конторо соо һуужа байһаар. Тэдэниие үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ гаргажа болохо байгаа. Гадна жэжэ бужа ажалда ябадаг хүн бүхэн нэгэ нэгэ мори баринхай. Теэд морин косилкануудтаа һэлгэжэ хүллэхэ моригүйбди гэжэ бригадирнууд гомдоно.

Колхозой түбтэ 5—6 эмхи зургаанууд бии юм. Эдэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдые үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ хабаадуулха хэрэгтэй байгаа. Гэбэшье иимэ хэмжээн абтанагүй.

Үбһэшэдэй дунда нииты-политическэ хүдэлмэри ябуулагданагүй шахуу. Үбһэ тэжээл һайн шалартайгаар, хаһа саг соонь хуряажа абахые уряалһан лозунг, плакадууд колхозой түб тосхондо, бригадануудаар огто үгы бшуу.

— Үбһэндөө ороһоор арбаад шахуу хонообди. Манда нэгэшье хүн ерэжэ, һүүлшын һонинууд тухай хөөрэлдөө хээгүй, газетэшье уншажа үгөөгүй. Хэн агитатор юм бэ, мэдэдэггүйбди, — гэжэ гурбадахи үбһэ хуряалгын бригадынхид нэгэн дуугаар манай асуудалда харюу үгэнэ.

Бусадшье бригаданууд нимэрхүү байдалтай. Машинистнуудай, гар хажууршадай хоорондо мүрысөөн эмхидхэгдээгүй, абаһан уялга гэжэ байхагүй. Тэдэнэй хэһэн ажалые харуулһан самбар баһал үгы, «Дайшалхы хуудаһанууд» гаргагданагүй. Энээн дээрэһээ харахада колхозой комплексно бригадануудай партийна эхин организацинууд эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри тон муугаар ябуулжа байна.

Колхозой партийна комитедэй, тэрэнэй секретарь нүхэр Цыбановай зүгһөө тэжээл бэлэдхэлэй үедэ нииты-политическэ хүдэлмэри дэлгэрүүлхэ тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые мүнөө хүрэтэр табяагүй һуужа байхань тон гайхалтай.

Тэжээл бэлэдхэхэ талаар энэ колхозой ехэ гээгдэлдэ ороод байһан ушар нэн түрүүн эмхидхэлэй, партийна хүдэлмэриин хангалтагүйһөө болоно гэхэдэ алдуу болохогүй.

Иигэжэ нобшорһоор байтарнь таряа хуряаха саг болохонь. Энэ жэл таригдаһан 500 га кукуруза, 200 га наран сэсэг хуряагдажа, силослэгдэхэ юм. 7000 гаран гектар орооһото ургамалнууд хуряагдаха дүтэлөө. Эдэ бүхы хүдэлмэри зэргэсэхэдээ ехэ бэрхэшээл тохёолдуулжа болохо ха юм.

Калининай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд эдэ бүгэдые хараадаа абажа, тэжээл бэлэдхэлгые хурдан түргөөр ябуулха зохистой хэмжээнүүдые дары абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Г. Данзанов,
манай тусхай корр.

Мухаршэбэр.

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫН ТУЙЛАЛТАНУУДЫЕ ХАРУУЛҺАН ВЫСТАВКЭ

Гайхамшагта туйлалта

Арадай ажахын туйлалта харуулhан выставкын нээгдэhэнhээ хойшо хэдэн зуу мянган хүн орожо хараа. Выставкын городок сэсэг набшаар бүрхөөгдэнхэй, мүнөө үншөөл гоё боложо байна. «Арадуудай хани барисаанай» фонтанай алтан дүрсэнүүд холоhоо яларан, номин тунгалаг уhатай сөөрэмынь энэ гоё hайхан городогые шэмэглэлсэhэн мэтэ байдаг.

Энэ жэлдэ эндэ ерэгшэд шэнэ шэнэ барилганuудые харана, харахашье байха. Эдээнэйнь нэгэн «Радиоэлектроникын» павильон болоно. Энээн соо элдэбын оньhон техникэ бии. Гурбадахи хэмэл одондо тодхогдоhон аппаратура хүн зоной анхарал татана.

«СССР-эй транспорт» гэжэ павильон мүнөө жэлдэ түрүүшынхеэ нээгдэв. Һонин экспонадууд эндэ олон. «ТУ-104А» гэжэ самолёт энэ павильоной хажууда табяатай байна. «АН-2» гэжэ самолёдые хүн зон hонирхон харана. Энэ самолёт, «МИ-1» вертолёт хүнэй анхарал татана. Эдэ самолёдууд байгаалиин баялигые бэдэрэлгэдэ хэрэглэгдэдэг, хада уулатай районуудта почто зөөдэг юм. Электровоз, тепловозуудай кабина павильонтой зэргэлүүлээд баhа табяатай.

Энэ павильоной бэшэ бэшэ залнууд соо элдэб самолёдуудай модельнууд табигданхай. «ИЛ-18», «АН-10» гэжэ турбовинтовой самолёдуудай модель, «ТУ-114» гэжэ самолёдой бага болгоhон модель байна. «Чайка», «Волга», «Москвич» болон бусад маркын автомобильнууд табяатай. Манай Эхэ ороной эрдэм ухаанай туйлалтанууд эндэ дэлгэрэнгыгээр харуулагдана.

«Кукурузын» павильондо хүн зон олоороо орожо харана. Курска областиин Хомутовска районой Калиновка hууринай колхозой туйлалтада зорюулhан тусгаар зал эндэ бии. «Калиновка hууринай колхоздо кукуруза юу үгөөб?» гэhэн лозунг харанабди. Энэ ургамалай ашаар 5 жэлэй турша соо эндэхи колхозникууд эдеэ хоолой зүйл ехэдхэжэ шадаа юм. Тус колхоз энэ сагай турша соо ороohо таряа 3,3 дахин, hү 13 дахин, мяха 13 дахин, тэрэ тоодо гахайн мяха 39 дахин ехээр абадаг болоо.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ колхоз гектар бүриhөө ороohото ургамалай (кукуруза оруулангаад) 29,4 центнер ургаса абаа. Хуурай таряан болгоод бодоходо, гектар бүриhөө 51,3 центнер кукурузын ургаса абаhан байгаа. Силос болохо кукурузын ногоон энэ набшаhа гектарай 570 центнер абаа юм. Кукурузын баян ургаса абадаг мүн бэшэшье колхозуудай дүй дүршэл эндэ дэлгэрэнгыгээр харуулагданхай.

Выставкын бэшэ бэшэ павильонуудай hонин зүйлнүүдые тоолохо болоо hаа, барагдашагүй.

Г. ДЕМИН.

Зураг дээрэ: (зүүн гарhаа) «Машина бүтээлгэ» гэжэ павильон соо. Элүүрые хамгаалгын, медицинскэ промышленностиин павильон соо. «Хэмэл бөөрэ» гэжэ приборые хүнүүд хаража байна. Энэ прибор хүндэ операци хэжэ байха үедэ бөөрынь үүргэ дүүргэдэг юм.

ТАСС-эй фотохронико.

АГИТАТОРНУУД ҺУРАЛСАНА

Һаяхан КПСС-эй Кударын аймком үбhэ тэжээл бэлэдхэдэг бригаданuудта ниитэ-политическэ хүдэлмэри тодорхой, удха түгэлдэрөөр ябуулха, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зорилгоор аймагай бүхы агитаторнуудай, парторганизациин секретарьнарай нэгэ үдэрэй семинар үнгэргэбэ.

Энэ семинар дээрэ «Ниитынгээ малда бардам тэжээл бэлдэхын тула агитаторнуудай зорилго» гэhэн элидхэл КПСС-эй аймкомой секретарь нүхэр Ключерев хээ. Элидхэлэй hүүлээр Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Коновалов үбhэ хуряалга дээрэ ажалладаг колхозникуудайнгаа дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри, социалистическэ мүрысөө эмхидхэhэн дүй дүршэл тухайгаа, үбhэ хуряалга дээрэ байгуулагдаhан звенонуудай ажалай эмхидхэл болон тэгшэ газар дээрэ силос дараха тухай тодорхойгоор хэлэжэ үгөө.

Мүн агитаторнууд С. Максимова, П. Малыров, Д. Гомбоева, Чупров гэгшэд даалгагдаhан участогтаа ябуулжа байhан ойлгууламжын хүдэлмэри, дүй дүршэл тухайгаа семинар дээрэ хэлээ.

Семинарай hүүлдэ Кировэй нэрэмжэтэ колхозой суута кукурузашан нүхэр Дампилов гектар бүриин 500 центнер кукурузын эшэ набша ургуулжа абаха гэhэн уялгаяа дүүргэхын түлөө ямар ажал хэжэ байhан тухайгаа тодорхойгоор хөөрөө.

С. Таханов.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮДҺЭЭ

Хэмжээ абахаар болоо

Хатуу харые залгижа ябадаг болоhон хүнүүд гүрэн түрынгөө, гэр бүлынгөө үмэнэхи нангин уялганuудаа мартадаг гээшэ. Тиимэ хүнүүдэй олониитын дунда шоодо гарадагынь мэдээжэ. Тиигэбэшье архи үнгэрүү ехээр уужархёод, ниитын журам эбдэдэг, элдэб ааша гаргадаг зарим нэгэн хүн үшөөл үзэгдэhөөр. Иимэ хүнүүд манай Цакир тосхондошье дайралдадаг юм. Жэшээлхэдэ, аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэ Цыренов Бизья гээшэ саг үргэлжэ, илангаяа хүдэлмэриин үедэ архи ууxа, табан үхибүүд, хүгшэн эжыгээ мартажархёод, хэдэн хоногоор зайгуултажа ябадаг. Архиин халуунтай болоод ябахадаа, энэ хүн ходо олоной дунда хараал, шэрээл гаргана, хаарталдажа ябадаг заншалтай болошонхой. Гадна үхибүүдээ, hамгаяа сохижо, айлгажа байдаг.

Энээнэй урда тээ, үшөө сельпогой бэлэдхэлшэ байхадаашье Цыренов элдэб ааша гаргадаг hэн. Эндэхи коллектив энэ хүндэ ойлгуулжа, зүб харгыда оруулхые оролдодоггүй байhаниинь гэмшэлтэй. «Намhаа саагуур, наранhаа наагуур» гээд лэ, нүхэдыншье хара амяа хараад ябадаг.

Аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд Цыреновэй муухай аашые, ниитын журам эбдэдэгыень hайса мэдэжэ байгаад, ямаршье хэмжээ абадаггүй юм.

Тиимэл хадань Бизья Цыренов бүри хэтэршоод, архи ууxа ябадаг.

В. Бандеева.

Холын хараатай барилга

Автобусай сонхоор газаашаа шэртэ шэртэhээр нюдэнэйнгөө шалашахада зарим хүнүүд хоорондоо танилсан, шэнэ hонинуудаа асуулсажа, мүнөө зундаа хаа хаанагүй бороо хуратай байжа, «ехэшье hайхан, баян тарган» жэлэй болоjo байhан тухай хөөрэлдэнэ.

Тииhээршье ябатарнай Хориин аймагай түрүү, адуу малаар баян «Дружба» колхозой гол бууса харагдажа захалба. Эндэшье, тэндэшье шэнэхэн сагаан гэр байранууд сайран харагдажа, тосхондо олон шэнэ барилгануудай бодожо байhаниинь мэдэгдэнэ.

— Энэ Анна нютаг ябаха бүримнай хубилжа байха, ехэл барилга хэжэ байна гү даа?—гэжэ Яруунын аймагhаа ябаhан хүнүүдэй нэгэн аянай хүнүүдтэ хандана.

— Ехэ даа... Илангаяа hүүлэй хоёр—гурбан жэл соо аргагүй ехэ барилга хээ юм. Хэдэн миллионоор олзо доход оруулжа байдаг баяншье, шадалтайшье колхоз гээшэ ааб даа,—гэжэ Хориин аймагай зүүн талын нэгэ колхозой үбгэжөөл хүн энэ колхоз тухай мэдэмгэйгээр харюусана. Ямарханшье барилга хэхэдээ урданай шэнги миил бэлэн мүрынь хараад, бүүгтэ-бараагта обоолжорхидоггүй, холые харалсажа, типовой проектын ёhoop, ажал ехэтэй хүдэлмэриие оньhожоруулхаар баридаг, оньhожоруулжашье байдаг зон. Хэдэн түрэлэй малай олон гүүртэ, отара, фермэнүүд дүтэлүүлэгдэн, мал ажалай городогууд бодхоогдоно.

— Зүб лэ даа, саг зуурын дутуу ядуу барилга хэhэнэй хэрэг юуб...

«Дружба» колхозой гэр байрануудшье дүтэлжэ, холо ойгуур суугаа гаран, «ябаха бүримнай хубилжа» байдаг нютагта орохо, «холын хараатайгаар барилга хэдэг» дархашуултайнь уулзажа, хөөрэлдэхэ дуран хүрэбэ.

Зүүлжэ, баруулжаа харуулан баригдажа байhан ута гэгшын ханатай байрын хажууда ошоходомнай, хэдэн дархашуул зунай шанга нарые тооншьегүй, сүлөө забдагүй ажаллажа байба.

— Үүлтэртэ, hү ехэтэй үнеэдэй байха типовой байра даа. Октябриин hайндэр болотор тушаахабди гэжэ ама гаражархиhан зомди. Тиигээд лэ шангаханаар ажаллажа байнабди. Шангалаашьегүйдөө аргамнайгүй: үбhэ хулhан захалжа, тииhээр байтар таряан болоод, нэгэл мэдэхэдэмнай үбэл орожо ерэhэн байха,—гэжэ барилгашадай нэгэн, Даша-Нима Намсараев ажаллажа байгаад хөөрэнэ.

Уданшьегүй колхозой нэгэдэхи комплексно бригадын барилгын бригадир Федор Павлович Плешков хүрэжэ ерэбэ. Барилгашадтаяа хөөрэлдэжэ, хэрэгээ дүүргэhэн хойноно хэдэн асуудалтайгаар бригадирта хандабабди.

— Барилгашье яhалал болонол даа. Мүнөө жэл бүхы үнеэдээ, гахайнуудаа типовой байрануудта оруулха зорилготойбди. Хониднай үшөөл нэгэ бага хүлеэхэ болохонь гээшэ аабдаа. Хонидто хэды олон шэнэ байра барижа байгаашье hаамнай, улам үдэжэ байдаг хадаа гансата урдань орошохоор бэшэ байна. Урдань юрдөө арба-хорин жэл соо хээгүй барилгаяа нэгэ-хоёр жэл соо бодхоожо байhан янзатай агшалди,—гээд Федор Павлович хургаа даран hүүлэй жэлнүүдтэ бодхооhон шэнэ барилганuудаа тоолоjo захалба.

Байсын эбэртэ ёhотойл мал ажалай городок бодхоогдоо. Үнеэдэй шэнэ типовой байра, малшадай гурба-гурбан айлаараа hууха 3 шэнэ гэрнүүдтэйгээр баригдаа. Тэрэ байра соохи хамаг хүдэлмэри электрын хүсөөр, оньhон аргаар хэгдэнэ. Автоуhалуури, дүүжэн харгы, кормокухни, силос гаргаха, үргэлгын кран, уhа бүлэхэ насос гэхэ мэтэ хуу тодхогдонхой, хүдэлжэ байдаг.

Байсын эбэртэ мүн хонидой хоёр шэнэ байра баригданхай. Ара байсада 800 хонидой байха нэгэ байра баригдаа. Эдэ жэлнүүдтэ мүн колхозникуудай hууха 13 шэнэ гэр, правлениин байшан, малшадай олон гэр баригдаhан байна. Нёдондо хамаг хүдэлмэринь оньhожоруулагдаhан, 1700 дүрбэлжэн метр цементээр жэлэгдэhэн талмайтай таряанай шэнэ ток баригдажа ашаглалгада оруулагдаа hэн. Тэндэ «ВИСХОМ» гэжэ зерносушилка, 4 зернопульт, таряа ашаха хоёр машина, автошэгнүүр гэхэ мэтэ хүдэлжэ байдаг.

Мүнөө энэ бригадада үхэрэй типовой байраhаа гадна, 220 толгой гахайн байра, автомастерской, гараж, 200 тонно хартаабха хадагалха шулуун хранилищи гэхэ мэтэ баригдажа байна.

300 жэлэй ойн найраар республикынгаа Ленинэй орденоор шагнагдаhанда урмашан зоригжоhон барилгашад абаhан уялгаяа болзорhоонь урид дүүргэхын тулада социалистическэ мүрысөөгөө улам дэлгэрүүлжэ байнхай. Барилгада ябажа байhан дархашуул Д. Лхасаранов, С. Трунев, Н. Ринчинов, Б. Цыбиков болон бусад үдэрэйнгөө даалгабарие ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

— Манай нүгөөдэ, хоёрдохи комплексно бригадада баhал горьтой барилга хэгдэжэ байдаг. Хотогор гэжэ газарта мал ажалай шэнэ городок бодхоогдоо. Һаалиинь үнеэдэй типовой байра соо хамаг хүдэлмэри оньhожоруулагданхай,—гэжэ нүхэр Плешков хөөрэнэ.

Колхозой комплексно бригаданууд хоюулан нёдондо жэл гүйсэд электрифицировалэгдэhэн юм.

— Долоон жэлэй туршада хоёр-гурба дахин ехэ мяха, hү, нооhо, үндэгэ абадаг болохо зорилготойбди. Энэмнай тиимэшье амар хэрэг бэшэ. Хайшан гээд энэ зорилгодоо хүрэхэб?—гэжэ Федор Павлович асуудал табяад, үргэлжэлүүлнэ:—гансашье таряан ажал бэшэ, мүн мал ажалайнгаа элдэб хүдэлмэринүүдые оньhожоруулдаг болохо ёhотойбди. Оньhон аргаар ажалладаг болоогүйдөө урагшаа түргэнөөр дабшахамнай бэрхэтэй.

Мүнөө барилгануудые бодхоожо байхадаа газарыень шэлэжэ олохоhоо захалаад, үлүү ажал гаргалтагүй, холынхиие, саашадаа ямар техникэтэй болохо, малайнгаа ямараар үдэхэ байhаниие хуу харалсажа, бодомжотойгоор бариха хэрэгтэй. Электрын хүсэ оруулха, ажал ехэтэй хүдэлмэриие оньhожоруулха аргагүйгөөр, типовой бэшээр нэгэшье байра бариhанай хэрэггүй. Жэшээлхэдэ, бидэнэр электростанцидаа дүтэлүүлжэ, мал ажалай городогуудые баринабди.

Үйлэдбэриие оньhожоруулха, техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ парти, правительствынгаа онсо шухала анхарал хандуулжа байhыень тон ехээр зүбшөөхэ, hайшааха зуураа, нүхэр Плешков өөhэдынь хүдэлмэридэ ушардаг элдэб дутагдалнууд тухай хэлэбэ.

— Тон түрүүндэ, зааханууд—нэгэнhээ арбаад хүрэтэр киловатт хүсэтэй электромоторнууд тон хомор. Иимэ моторнууд колхозуудта аргагүй хэрэгтэй. Тиихэдэ модо дархалалгын инструментнүүд хаанашье олдоногүй. Электрохаруул, хайлга, нүхэлэлгэ, тошиилдолгын станогууд хомор. Колхозуудта мүн электрын хүсөөр хүдэлдэг хюрөөнүүд хэрэгтэй байгаа.

Тиихэдэ автомашинануудай баллон гээшэ ёhотойл проблемэ, яаха аргагүй асуудал болошонхой. Хэды машинануудnай мөөрэгүй зогсожо байна гээшэб!

Партиин ЦК-гэй июниин Пленумhээ уламжалаад, ерэхэ намарай hүүл багта гү, али үбэлэй эхеэр хүдөө ажахын асуудалаар КПСС-гэй Центральна Комитедэй Пленумэй зарлагдаха гэжэ байhан тухай хөөрэлдөөн болобо.

—Ниитынгээ ажахын hалбари бүхэниие түргэнөөр хүгжөөхын, малhаа ашаг шэмэ хоёр-гурба дахин ехээр абадаг болохын тулада электрын хүсэ ехээр хэрэглэхэ, ажал хүдэлмэрээ үргэнөөр оньhожоруулха ёhотойбди,—гэжэ бригадир үгэеэ дүүргэбэ.

Д. Цыренжапов.

Ц. БУДАЕВ

ҮБГЭЖӨӨЛ ПЕНСИОНЕР

Үглөөгүүр эртэхэн
сэнгэжэ ябана намдуугаар
Үбгэжөөл пенсионер
Өөрынгөө заводой хажуугаар.
Урмашуулна тэрэниие
заводой ута хоолойнууд—
Огторгой өөдэ
сэхэ дүүлеэд дорюунууд.
Энэ заводые түрүүн
бодхоолсоhоноо,
Энэ заводто мэргэжэл
олоhоноо,
Энэ заводтой хамта
үндыhэнөө—
Элихэнээр тэрэ омогорхон
hанана.
Хүдэр шамбай
Хүбүүд, басагад hубарилдан,
Хүдэлмэри тээшэ
хажуугаарнь алхална шамдан,
«Найдамтай гарта
минии эхилhэн хэрэг»,—гээд,
Айхабтар баяртай
бусаба үбгэжөөл гэртээ.

ҮХЭР МАЛЫНЬ ӨӨХЭ МЯХАЯА НЭМЭЭ[...]

Мүнөө хаа хаанагүй үбhэ ногооной ургаса hайн, мүн hэрюун зохид, hоно батаганаагааршье үсөөн зун болоjo, үхэр малай атарлан бэлшэхэдэ аятай байна. Энээниие hамбаашалан, Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозойхид hубай малаа hайн эдинсэ ногоотой бэлшээридэ, уhаар элбэг газарта оролдосотойгоор адуулна.

Артелиин эрье хонидой отарые даагша нүхэр Санжа Жигмытов мүнөө отарынгаа 970 толгой хонидые нилээдгүй тобир тарган болгожо байнхай. Энэ нүхэр хонидоо үглөөнэй 4 сагта бэлшээридэнь гаргаад, үдэшын 9 саг болотор адуулна. Тэдэнээ үдэртөө 2—3 дахин уhалдаг юм. Тус отарынхид оролдоhонойнгоо ашаар июнь hарада хонин бүхэнэй шэгнүүрые с[...] дээ 133 граммаар нэмээгээ. [...] июль hарада тэдэнээ бүри [...] таргалуулжа, тус бүриинь ш[...] рые 150—160 граммаар нэм[...] шиидэнхэй.

Энэ колхоздо нүхэр Ц-Д. Са[...] вэй даадаг бэлшээн таргал[...] малай гүүртынхид июнь h[...] мүн лэ hайн амжалта туйла[...] дэнэр үхэр малайнгаа шэгн[...] сүүдхэдээ тус буридэнь [...] граммhаа доошо бэшээр нэм[...] hайсахан таргалуулжа шадаа[...] гээд июль hарада үхэрнүүдэ[...] хин шэгнэхэдэнь, тэдэнь т[...] бүриин дунда зэргээр шэгн[...] 1260 граммаар нэмэhэн [...]

Б. Чагдур[...]

В. БИЛЬДУШКИНОВ

Таряалан тал[...] дуушан

(Рассказ)

Хада жалгаар шарьян, хаб[...] саhан хайлажа, горхон болоо[...] дана. Тала нугада зарим газа[...] наранда хатажа, хуурай боло[...] Һүниндөө хүйтэндэ эдэ са[...] горход хүрэжэ, тала дайда ду[...] мээгүй болошоод байна. Теэд[...] тын хабарай наранай hаяхан[...] жа, туяагаараа боори, жалга[...] рые таалажа, hүниндөө му[...] болоjo хоноhон горхонуудые[...] урдахуулжа байха үедэнь [...] зогсоожо, газарай hэрихэ hуня[...] шагнажа, эндэ тэндэ хаража,[...] hайхашаан байбаб...

Энэ үедэ газарhаа шанха [...] заахан борохон шубуун ни[...] гараад, даляараа hэбин, нэгэ [...] зогсожо, айхабтар гоё аялга[...] на, тэрэнэй дууе дуулажа, [...] хаанаhаа баhал тиимэ шубууха[...] дуугаа татажа харюусана. [...] гоё hайхан дуунай аялгаар [...] жэнгирэн тарана. Дайда шаг[...] хашоод hажажа, наарша аhан [...] ги тэдэниие угтана... Минии м[...] шье шэхэеэ hүрмылгөөд, айха[...] анхаралтайгаар шагнаhан ш[...] хүдэлэнгүй байна. Энэ заахан[...] рохон шубууханууд нарантай [...] та hэрижэ, эртын хабарhаа [...] намар болотор гоё дуугаа таря[...] дээгүүр тараадаг. Ажалша [...] таряагаа тарижа байхада, [...] энэ шубууханай дуун дуул[...] байдаг.

Яагаа зүрхэ алдахагүй ду[...] гээшэб гэжэ hанагша бэлэйб,[...] юун тухай ходо дуулана ааб[...] баhал hонирхогшо hэм...

Нэгэтэ үглөөгүүр дахин [...] шагнажа байхадаа, дуунайнь [...] гые ойлгожо абааб: түрэл оро[...] хайгаа, ажалша арад тухайгаа,[...] hайхан дайда тухайгаа, халю[...] татууржа байhан таряан туха[...] дуулана ха юм, энэ заахан ш[...] хан.

Энэ шубууханай дуугаараа [...] таагүй нэгэшье таряалан олохо[...] энэ шубууханай дуу дуулаагү[...] гэшье ажалша хүниие ушарха[...]

Теэд ямар дууша түрэл оро[...] хайгаа дуулахаяа залхуурхаб[...] лөөнэй нарантай хамта Эхэ ор[...] дуу дуулан магтадаг борохон[...] шантай танил гүш? Бэшэл hаа-[...] дөө талаар ябаагүйш, ажалша[...] той ушараагүйш, ажалай үд[...] эхине угтаагүйш...

Таряалан талын дууша бү[...] муурхан ходол дууншни аж[...] уряалан жэнгирнэл, теэд хэн а[...] hаа хашарха hэм...

Аймагай газетэнүүдэй хуудаhануудhаа

МОСКВАГАЙ ТУРИСТНАР КЯХТАДА

Хэдэхэн жэлэй урда тээ Москвагай № 123-дахи hургуулиин багша Валентин Васильевич Тетерин Байгал шадар болон Приморёор ябажа түүхын элдэб материалнуудые суглуулха гэжэ шиидэhэн юм. Тэрэнэй hанал бодолнууд үнгэрhэн жэлhээ эхилжэ бэелүүлэгдэжэ эхилээ. Тус hургуулиин бүлэг hурагшад өөрынгөө багша Валентин Васильевичын хүтэлбэри доро нёдондо Приморёор ябажа, элдэб hонирхолтой материал, экспонадуудые суглуулжа Москвагай музейдэ тушааhан байна.

Тэдэнэр энэ жэлэй июнь hарын түрүүшын хахадта Эрхүү город ошожо, улаан партизануудай болон улаан гвардеецүүдэй hонирхолтой документнүүдые, мүн тэдэнэй үмдэжэ ябаhан зарим хубсаhануудые суглуулаа. Степан Яковлевич, Романов партизануудай улаан туг үни удаанай хадагалжа байhанаа үгөө.

Һаяхан туристнарай бүлэг отряд—багша В. В. Тетерин, сэрэгэй главна госпиталиин хүдэлмэрилэгшэ, врач И. И. Вайнштейн, граждан дайнай геройн басаган Ада Сергеевна Лазо гэгшэд Кяхта городоор ябаад бусаба.

«Знамя Ленина» газетэhээ.

АГИТБРИГАДА ЭМХИДХЭГДЭБЭ

Хойто-Байгалай аймагай Культурын байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэhэн агитбригада hаяхан загаhашадта ябажа ерэбэ. Тэдэниие ажалшад халуунаар угтаhан байна.

Агитбригадын гэшүүн, КПСС-эй айкомой пропагандист нүхэр Соколов загаhашадтай уласхоорондын байдал тухай hонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

«Коммунизм» колхозой нүхэр Печкинэй, «Вторая пятилетка» колхозой нүхэр Наумовай хүтэлбэрилдэг загаhашадай бригадынхид элдэб элидхэл, лекцинүүдые шагнаhан, мүн hонирхолтой концертнүүдые хараhан байна.

«Красный байкалец» газетэhээ.

ТЕМАТИЧЕСКА ВЕЧЕР

Һаяхан аймагай Культурын байшанда тематическа вечер болобо. Ажалшад олоороо сугларжа, hонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые шагнаа.

Аймагай больницын врачнар нүхэд Рыбина, Андриевская гэгшэд «Архи уулгын хоро», «Бэе махабадаа гамнагты» гэhэн темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэбэ.

Һүүлээрнь сугларагшад «Архи уулга ба тэрээнтэй тэмсэл» гэhэн диафильм хараhан байна.

«Вперёд» газетэhээ. Мухаршэбэрэй аймаг.

ТҮРҮҮ ХАЖУУРШАД

Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхоздо үбhэ хуряалга түлэг дундаа ябажа байна. Үбhэшэд малдаа бардам хүрэхэ тэжээл саг болзор соонь бэлдэжэ абахын тула шармайн оролдоно. Айтуй гэжэ газарта ажаллажа байhан нүхэр Мирза Гафуровай даадаг үбhэшэдэй звеногойхид түрүү зэргэдэ ябана. Гар хажууршад Фаяс, Ахат Бурхановтан, Дамба Дампилов гэгшэд үдэр бүриингөө даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэжэ, бусадта жэшээ харуулна.

«Под знаменем Ленина» газетэhээ.

ҺОНИРХОЛТОЙ КОНЦЕРТ

Аймагай Культурын байшангай агитбригада Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой hүүhаалиин гүүртынхидтэ ошожо, ехэ концерт харуулба. Эгэшэ дүү Тамара, Нина Соколовтан ород арадай гоё hайхан дуунуудые аялгалуулжа, hаалишадые ехэтэ hонирхуулаа. Баян дээрэ наадаhан Ольга Телятниковае сугларагшад альга ташалгаар угтажа, хэдэн дахин наадхуулаа.

«Кударинский колхозник» газетэhээ.

Алдарта түмэр замшадай һайндэр

Арадайнгаа ажахые хүсэд хангахабди

Манай түмэр замай транспортын хүдэлмэришэд долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ ехэ үүргэ дүүргэхэ байһаниинь мэдээжэ.

Парти, правительствомнай коммунистическэ общество байгуулха хэрэгтэ түмэр замай транспортын шухала удхашанартай байһанине хараадаа абан, тэрэнине хүгжөөхэ, техническэ зэбсэгжэлгээр хангаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулдаг байна.

Бурядай АССР-эй түмэр замай транспортын хүдэлмэришэд долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн бүгэдэ арадай тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсан, өөһэдынгөө һайндэрые угтажа байна.

Жэл ерэхэ бүри түмэр замай транспортда шэнэ техникэ, автомат зэбсэг хэрэглэгдэнэ. Республикымнай газар дээгүүр гараһан Мысовая станциһаа Петровский завод хүрэтэр түмэр замда автоблокировко гүйсэд хэрэглэгдэдэг болоо. Тэрэнэй ашаар арадай ажахын ашаа тээһэн поезднуудай ябаса нилээд үргэдхэгдөө, түргэдүүлэгдээ. Пассажирска поезднуудые шэрэдэг паровозно парк шэнэдхэн хубилгагдаба. Түмэр замай Улан-Удын отделенидэ хүсэ ехэтэй, хурдаар гүйдэг шэнэ паровозууд пассажирска поезднуудые шэрэнэ. Тэрэшэлэн ашаанай поезднуудые шэрэхэ локомотивуудай парк шэнэдхэгдэжэ байна. Электроэнергиин хүсэнэй хэрэглэгдэхээр манай отделениин түмэр замда хүсэ ехэтэй паровозууд ашаглагдаха юм. Улан-Удэһээ Наушки хүрэтэр түмэр замай хэдэн шэнэ станцинууд баригдажа байна. Тэдэнэй сооһоо Комушка, Оронго, Шуулута гэжэ станцинууд ашаглалгада үгтөөд, ашаа шэрэлгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехээр нүлөөлжэ эхилээ.

Поездын диспетчернүүд станцинуудһаа поезднуудай ябажа байһые шалган хараха техникээр хангагдаа. Диспетчер электрическэ схемые хэрэглэн, поездын хэдыдэхи километртэ ябаһые харадаг, станциин дежурныш хүдэлмэрине шалгадаг болонхой.

Эдэ шэнэ техникые зүбөөр хэрэглэжэ, республикымнай түмэр замшад арадай ажахын ашаа шэрэхэ һара бүриингөө түсэбые амжалтатайгаар дүүргэн, өөһэдынгөө заншалта һайндэрые угтаба. Түмэр замай Улан-Удын отделениин хүдэлмэришэд ашаа тээхэ хахад жэлэйнгээ түсэб 107,7 процент, тэрэ тоодо нүүрһэ ашаалха түсэбөө 113 процент дүүргэһэн байна. Энэ үе соо ашаа буулгаха түсэб баһал үлүүлэн дүүргэгдээ. Түмэр замшаднай һаяхан болоһон 300 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, бүхы техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын түлөө шангаар тэмсэнэ.

Поездые жолоодогшод һайндэрэйнгөө хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, июль һарада хүндэ ашаатай 300 гаран поезд шэрээ. Улан-Удэ станциин, Улан-Удын кондукторска, резервын, Мысовая станциин дежурныш нэгэдхэгдэмэл халаан энэ мүрысөөндэ шалгаржа, Зүүн Сибириин түмэр замай управлениин, мүн профсоюзайнгаа дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ. Ажалдаа һайн амжалта туйлаһан Улан-Удын депогой, түмэр замай Галуута Нуурай дистанциин коллективүүд мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана. Улан-Удын депогой шадабари мэргэжэл ехэтэй машинистнүүд нүхэд Синяков, Монахов, Шаронин гэгшэд 3 мянга, мүн дээшэшье тонно ашаатай хүндэ поезднуудые түргөөр жолоододог болонхой. Машинистнүүд нүхэд Сампетов, Надмитов, Цыдыбон гэгшэд даажа байһан паровозуудтаа техническэ харуулһа һайнаар хэжэ, даалгабариһаа гадуур арадай ажахын оло мянган тонно ашаа шэрээ.

Түмэр замай транспортые арадай ажахыда бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ гээшэ депогой болон бусад предприятинуудай ажал хэрэгһээ ехээр дулдыдадаг байна. Республикымнай түмэр замай депонуудай хүдэлмэришэд паровоз болон вагонуудые саг болзор соонь һайнаар заһабарилхын тула ехэ оролдолго гаргана. Үйлэдбэри дээрээ техническэ дэбжэлтын түлөө тэмсэжэ, шэнэ амжалта туйлажа байһан түрүү хүнүүдэй тоо улам олошорно. Горхоной дистанциин Анатолий Горбачевскиин хүтэлбэрилдэг бригада коммунистическэ ажалай үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Жэл ерэхэ бүри түмэр замаймнай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд улам олошорно. Инженерэй мэргэжэлтэй олон хүнүүд диспетчерээр, станциин начальнигай орлогшоор хүдэлмэрилдэг болоо.

Республикымнай түмэр замай транспортда иимэ зарим тэды амжалта туйлагдабашье, дутагдалнууд үшөөл олон гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Үйлэдбэри дээрэ техническэ дэбжэлтэ туйлаха талаар партиин ЦК-гэй июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдэй бэелүүлэгдэжэ эхилээд байхада, түмэр замшад үйлэдбэриингөө арга боломжые хүсэд дүүрэн хэрэглэхын түлөө тэмсэхэ уялгатай. Ашаа шэрэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэдэгшье һаа, бар хүсөөр хэгдэдэг ажалые гүйсэд оньһожоруулжа шадаагүйбди. Илангаяа багахан станцинуудта ашаа тээхэ, буулгаха хүдэлмэридэ техникэ багаар хэрэглэгдэнэ. Түмэр замай шалгалтын постнуудта поезднуудые удаан байлгангүй, локомотивуудые сүүдхэ соо холо ябуулха арга боломжо хүсэд хэрэглэгдэнэгүй.

Мүнөө оронноймнай түмэр замшадай урда тон харюусалгатай, ехэ зорилго табигданхай. Үйлэдбэриингөө бүхы арга боломжонуудые һайнаар хэрэглэн, Бурядай республикын түмэр замшад долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ өөһэдынгөө хубитые оруулхань дамжаггүй.

М. Соломенный,
түмэр замай Улан-Удын отделениин начальнигай орлогшо.

Долоон жэл соо орон доторнай түмэр замай транспортаар ашаа шэрэлгэ 1.800—1.850 миллиард тонно-километр хүрэтэр гэхэ гү, али 39—43 процентээр дээшэлхэ. 1958 ондо зөөгдэдэг ашаанай 26 процент электровоз, тепловозуудаар шэрэгдэдэг байгаа. 1965 ондо түмэр замаар ашаа зөөлгын 85—87 процент электровоз болон тепловозуудаар шэрэгдэдэг болохо. Электрическэ болон тепловозно хүсэндэ оруулагдаһан түмэр замай утань 100 мянган километр болохо.

(1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонуудһаа).

УРАЛАН НАРИЖУУЛГАДА ХАБААДАЛСАНА

Манай бригада пассажирска паровозуудые заһабарилдаг, угаадаг ажалтай юм.

Бидэнэр июнь һараһаа эхилжэ, орон дотороо дэлгэрһэн мүрысөөндэ коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ эхилэнхэйбди. Июнь һарынгаа түсэбые 142 процент дүүргээ һэмди. Мүнөө июль һарымнай түсэб болзорһоо урид үлүүлэн дүүргэгдэбэ. Бригадын гэшүүн бүхэн халаан бүриингөө даалгабарине 240—250 процент хүрэтэр, һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

Нэгэ паровозые 20 часай туршада угаадаг байгаа һаа, тэрэнээ 11—12 час соо хэдэг болонхойбди.

Урдань паровозой поршень болон бусад детальнуудые нэгэ тусхай хүн заһабарилдаг һэн. Энэ хүдэлмэришэнэй иишэ тиишээ ошохо болоходонь бэшэниинь тэдэ детальнуудыень заһабарилжа шадахагүй байдаг һэн. Мүнөө бригадымнай гэшүүн бүхэн эдэ детальнуудые өөһэдөө заһабарилдаг болоо.

Бригадын гэшүүд уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо уралан нарижуулгын 2 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, ехэхэн тооной гүрэнэй мүнгэ зөөри алмагдаа. Заһабарилгада үнгэтэ металлай орондо шэрэм хэрэглэдэг болонхойбди.

Партиин Центральна Комитедэй июниин Пленумэй шиидхэбэреэр зоригжоһон манай бригадын гэшүүд дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялга абанхай. Бригадымнай гэшүүд абаһан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ, коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэн, унаһан малгайгаа абангүй ажаллажа байна.

Бригадымнай хоёр гэшүүд Томск городой институтда һуралсана. Нэгэмнай түмэр замай техникумдэ электровозой машинист болохоор, ажалайнгаа һүүлээр һуралсажа эхилэнхэй.

К. Шаронин,
Улан-Удэ станциин депогой слесарьнуудэй бригадын бригадир.

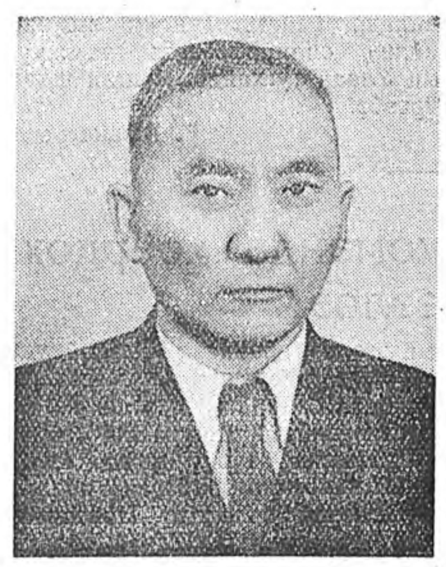
Түсэбһөө гадуур—44500 тонно ашаан

Мүнөөдэр түмэр замшадай заншалта һайндэр. Энэ һайндэрые манай паровозой бригада ехэ амжалтаар угтаба. Бидэнэр хүндэ ашаанай паровозые жолоодонобди. Техническэ нормынгоо ёһоор, нэгэ состав 1600 тонно ашаа шэрэхэ юм. Тиимэһээ локомотивойнгоо хүсэ шадалые мэдэжэ, хоёр мянган тонно ашаатай состав шэрэхэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан байнабди. Иимэ харюусалгатай даалгабари бэедээ даажа абаад байхадаа, бидэнэр паровозоо һайнаар шалгажа, аяншалгадаа уридшалан бэлэдхэдэгбди.

Би 1946 онһоо хойшо паровоз жолоодоноб. Шэнэ жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 44500 тонно ашаа Эхэ оронойнгоо барилгада шэрэһэн байнаб. Хахад жэлэй туршада 150 тонно түлишэ арьбалагдаба.

Манай бригада коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысэнэ. Паровозойнгоо ябасые түргэдхэхэ, графигһаа уридшалха, түлишэеэ үшөө ехээр алмаха зорилго урдаа табижа, бүхы хүсээрээ тэмсэнэбди.

И. Шарков,
Улан-Удын паровозно депогой машинист.

Улаан тугаа бариһаарбди

Манай цехын хүдэлмэришэд долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха зуураа, түмэр замшадайнгаа һайндэрые ажалай шэнэ бэлэгтэйгээр угтана. Партиин ЦК-гэй июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, үйлэдбэри дээрээ уралан нарижуулгын олохон дурадхал нэбтэрүүлээбди. Тэрэнэй ашаар ажалаймнай бүтээсэ дээшэлжэ, паровозуудые хабсаргаха июль һарымнай түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Иигэжэ март һараһаа хойшо заводойнгоо дамжуулгын Улаан тугые алдангүй барижа ябанабди.

Түмэр замшадай һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсагшадай дундаһаа 93 хүн коммунистическэ ажалай ударнигай нэрэ зэргын түлөө тэмсэнэ. Тэдэнэй 35-ниинь өөрын тамгатай боложо, гансал эрхим һайн шанартай продукци гаргадаг болонхой.

Иигэжэ хүдэлмэрилөөд байхадаа, жэлэй эхинһээ хойшо манай цехын хүдэлмэришэд 800 мянгаһаа дээшэ түхэриг арьбалаа. Ойрын 1—2 жэлһээ тепловоз болон электровозуудые заһабарилдаг болохын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдэжэ эхилээ. Саашадаа үйлэдбэри дээрээ техническэ шэнэ дэбжэлтэ туйлан, долоон жэлэйнгээ даалгабарине болзорһоонь уридшалан дүүргэхэ байнабди.

И. Краснов,
ПВЗ-тэй паровоз хабсаралгын цехын начальник.

Зураг дээрэ: (дээрэһээ) Улан-Удын Ленинэй орденто ПВЗ-гэй электромонтёр **И. И. Атанов,** Улан-Удэ станциин вагонно депогой слесарь **В. И. Гордеев,** Улан-Удын Ленинэй орденто ПВЗ-гэй харуулдагша **Д. Т. Баторов,** Галуута Нуурай паровозно депогой паровозой машинист. **В. Б. Сампетов.**

МАГТААЛТА МАШИНИСТ

Хүндэ ашаатай залгаа вагонуудые шэрэһэн паровоз хара утаа бааюулан ябадалаа улам түргэдхэнэ. Паровозой түргэн гүйдэлдэ ой модо, нуга сабшалан, харгын хажуугаар ургаһан янза бүриин сэсэгүүд нюдэ сабшаха зуура зуралзан үнгэрнэ. Булад хүлэгые жолоодожо ябаһан таби гарамгай наһанай хүн паровозойнгоо хэр хурдаар ябаһые шалган харана. Энэ янзаараа ябаа һаа, уһа абангүйгөөр Петровско заводһоо Улан-Удэ станци һаадгүй хүрэхэ байнаб. ди гэжэ досоогоо шэбшээд, туһалагша машинист, кочегар хоёртоо иигэжэ хандана:

— Зай, хүбүүд, юун гэжэ бодонот. уһа абангүйгөөр Улан-Удэ хүрэхэ гүбди?

— Заатагүй хүрэхэбди. Александр Иванович,—гэжэ туһалагшанарынь харюусана.

Һаншагаа сайжа ябаһан дунда зэргын бэетэй энэ хүн Улан-Удын паровозно депогой машинистнуудай дунда хүндэтэй болонхой юм. Нүхэр Елисафенко олон жэлдэ эрхимээр ажаллаһанайнгаа түлөө һаяшаг 300 жэлэй ехэ һайндэртэ правительствын дээдэ хайра—Ленинэй ордендо хүртэһэн байна.

Паровозой түргэн гүйдэлдэ вагонуудай мөөрэнүүдэй нэгэ жэгдээр түршэгэнэхые шагнаархан ябаха зуураа, Александр Иванович алдарта ажабайдалайнгаа арюун замые ухаандаа оруулна. 1935 ондо Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводто машинистын туһалагшаар ороһоноо, 1938 онһоо Улан-Удын паровозно деподо ажаллажа эхилһэнээ һанахадань бүрил һаяшаг мэтэ үзэгдэнэ. Харин энэ үе соо Александр Ивановичын ажабайдалда хэды ехэ хубилалта болоо гээшэб. Өөрынь ехэ хүбүүн Леонид бээе бэелжэ, эсэгэтэеэ хамта машинистын туһалагшаар ажаллана, бага хүбүүниинь 9-дэхи класс дүүргээд, мүн лэ машинист болохо хүсэлэнтэй.

Ажал хүдэлмэри, ажабайдал тухайгаа ахалагша машинистын бодоһоор ябатарнь Улан-Удэшье дүтэлбэ. Уданшьегүй хүндэ ашаанай поезд Улан-Удэ станцида зогсожо, паровозой машинистын кабина сооһоо гурбан хүн нүхэр Елисафенко түрүүтэй, буужа, поездоо ондоо бригадын гэшүүдтэ дамжуулан үгэбэ.

— Зай нүхэд, энэшье эрьесэдээ түргөөр, замдаа уһа абангүйгөөр ерэбэбди, үглөөдэр уулзатараа баяртай,—гэжэ Александр Иванович туһалагшадтаа хандаад, гэр тээшээ гэшхэлбэ.

Депогой түрүү машинист нүхэр Елисафенкын даадаг бригадынхид хүндэ ашаатай поезднуудые түргөөр жолоододог болоһоор үнинэй юм. Москвагай Кремльдэ түмэр замшадай Бүхэсоюзна зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгатай танилсаһанай һүүлээр бригадын гэшүүд арга боломжоёо хаража үзөөд, замдаа уһа абангүйгөөр паровозоо жолоодохо гэжэ шиидэһэн байгаа. Энэ уялгань амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ.

Хүндэ ашаанай поезднуудые түргөөр жолоодохын тула паровозоо техническэ талаарнь һайнаар харууһалха шухала байһые нүхэр Елисафенко һайн мэдэдэг. Бригадын гэшүүд техническэ эрдэмээ дээшэлүүлхын тула тусхай кружогто ябахаһаа гадна, ажалай түрүү дүй дүршэлтэй танилсана.

— Россиин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ депо соогоо дэлгэрһэн мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури эзэлээбди. Гадна 24 шахуу тонно нүүрһэ арьбалаабди. Түмэр замшадай һайндэрэй хүндэлэлдэ июль һарада мүн лэ эршэмтэй шангаар ажаллажа, бага бэшэ нүүрһэ арьбалһан, паровозойнгоо эрьесые улам түргэдхэһэн байнабди,—гэжэ Александр Иванович хөөрэнэ. Юһэн хүнһөө бүридэһэн бригадынгаа ажалые щадамараар эмхидхэжэ шадаһан ахалагша машинист нүхэр Елисафенко баян дүй дүршэлөө оролдосотойгоор дамжуулан үгэдэг байна.

* *
*

Зунай һарата дулаан үглөөгүүр. Суута машинистын сад соохи таримал модод һүниин шүүдэрһээ үшөөл һалаадүй, үглөөнэй наранай тулада мүнгэтэн харагдана. Эгээл энэ үедэ Александр Иванович сад соогоо орожо, таримал мододоо хараашалжа ябаба. Эндэнь ранеткэ, вишни, газараар ургадаг яблоко, үхэр нюдэн, мүн бусадшье үрэ жэмэсэй модод олоор һуулгагданхай.

—Үсэгэлдэр үдэшэлэн Петровско заводһоо хүндэ ашаанай поезд жолоодон асараад, мүнөөдэр амаржа байнаб. Сүлөөтэй сагаа заримдаа садтаа үнгэргэгшэб. Кино, театр хараха, ном, газетэ уншахаяа мүн лэ мартагшагүйб,—гэжэ орденто машинист мэдүүлээд, ажал тухайгаа хөөрөө.

Һайндэрэйхеэр кубсалһан сагаан костюмдань орден, медальнууд жэрын харагдана. Тэдэнэй дундаһаа Ажалай Улаан Тугай орден, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусха дайнай үедэ шэн габьяа харуулһанай түлөө медальнууд толорно.

— Һаяшаг Ленинэй ордендо хүртэһэндөө ехэтэ баясааб. Парти, правительствынгаа иимэ ехэ анхарал оролдолгынь харюуда улам оролдосотойгоор ажаллахаб,—гэжэ нүхэр Елисафенко үгынгөө түгэсхэлдэ мэдүүлбэ.

И. БАЛЬДИРОВ.

ТОО, БАРИМТАНУУД

☆ Республикымнай түмэр замшад 1958 ондо ажалайнгаа бүтээсые 1951 онойхиһоо 45;5 процентээр дээшэлүүлһэн байна.

☆ Республика доторнай 1958 ондо түмэр замаар ашаа шэрэлгын өөрынь үнэ 1951 онойхитой жэшээлхэдэ, 35,7 процентээр химда болоо.

☆ 1958 ондо сүүдхэ соо дунда зэргээр паровозой ябаса 1951 онойхидо орходоо 11,8 процентээр дээшэлүүлэгдээ.

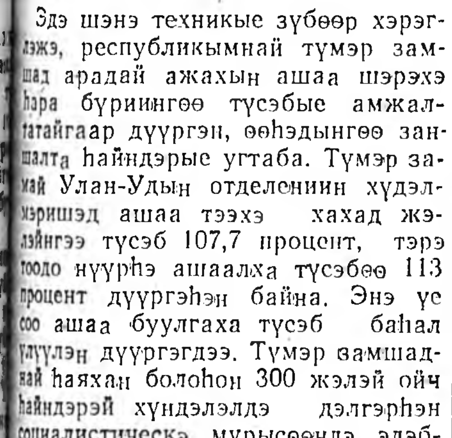
☆ 1958 ондо паровозой эрьесэ 1951 онойхиһоо 3 часаар, вагоной эрьесэ—10 часаар түргэдхэгдэһэн байна.

☆ Жэл ерэхэ бүри түмэр замай мэргэжэлтэдэй тоо олошорно. 1950 онойхидо орходоо 1958 ондо инженернүүдэй тоо 62, технигүүдэй тоо 140 гаран хүнөөр олошороо.

☆ Түмэр замшаднай 1951 ондо нэгэ поездdo 1346 тонно ашаа тээдэг һаа, 1958 ондо тэрэнээ 1868 тонно хүрэтэр дээшэлүүлээ.

☆ Үнгэрһэн үсдэ паровозой техническэ скорость нэгэ час соо 35,4 километрһээ 42,9 километр хүрэтэр ургаа.

Республика доторнай ашаа зөөлгын ургалта

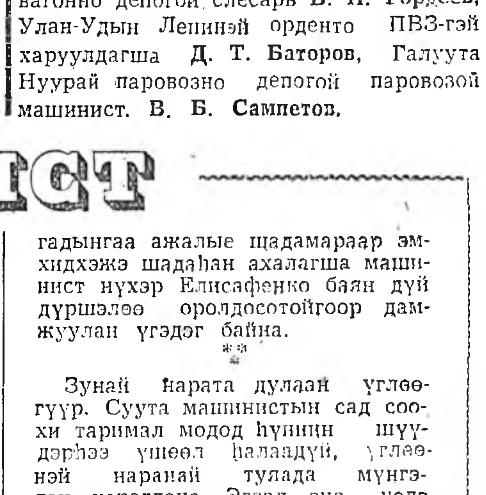

Зураг дээрэ: Замдаа ябаһан пассажирска поезд.

Л. Хайдуровай фото.

Республика доторнай сүүдхэ соо ашаа тээлгэ

Облпрофсоведэй шанда хүртэгшэд

Профсоюзай Бурядай областной Соведэй Президиум байгша оной II кварталда ажалшадта кино харуулагшадай мүрысөөнэй дүн һаяхан гаргаба. Мүрысөөнэй дүнгэй ёһоор, Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводой дэргэдэхи клубай хүдэлмэрилэгшэд түрүү һуури эзэлһэн байна. Тус клубай киномеханик нүхэр Николаев ажалшадта кино харуулха түсэбөө һара бүри үлүүлэн дүүргэдэг, харагшадайнгаа эрилтэ, гуйлтада зүбөөр, һайнаар хандадаг байгаа. Тиигэжэ энэ клубайхид облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугханда, мүнгэн шанда хүртэбэ.

В. Афанасьев.

Бурядай АССР-эй команда хоёрдохи һуури эзэлбэ

Чита городто хүдөөгэй спортсменүүдэй хоорондо Алас Дурна болон Сибириин зонодо түрүү һууриин түлөө гурбан үдэрэй туршада болоһон мүрысөөн харагшадые ехэтэ һонирхуулба.

Нааданай хоёрдохи үдэртэ эхэнэрнүүд ядро түлхилгөөр мүрысөөгөө эхилбэ. Томскын бэрхэ спортсмен Благовестова ядро түлхихэдөө 11 метр 82 сантиметртэ хүргэжэ, түрүү һуури эзэлээ. Тэрэшэлэн тус областиин спортсмен Липухин 12 метр 3 сантиметртэ ядро түлхижэ, эрэшүүл сооһоо шалгараа.

Бурядай АССР-эй түлөөлэгшэд Г. Тришин, А. Штессель гэгшэд 200 метртэ урилдахадаа, бултыень ахижа, түрүү һуури эзэлһэн байна. Эхэнэрнүүдэй дунда үнгэргэгдэһэн эстафетэдэ (400х300х200х100 метр) Бурядай республикын түлөөлэгшэд энэ зайе 2 минута 35 секунда соо гаталжа, гурбадахи һуури эзэлээ. Омско, Читын областиин спортсменүүд нэгэдэхи, хоёрдохи һууринуудые эзэлһэн байна. Эдэнэй удаа 1500 метртэ эрэшүүл мүрысөө. Бурядай АССР-эй түлөөлэгшэ Ю. Орлов энэ зайе 4 минута 5,5 секунда соо гаталжа, түрүү һуури эзэлээ. 10, 20 километртэ ябагаар ябалгын мүрысөөнэй болоходо Новосибирскын спортсмен, СССР-эй спортын мастер Иван Торопкин шалгаржа, нэгэдэхи һуури эзэлбэ.

Нааданай һүүлшын үдэртэ спортсменүүд 800, 400 метртэ мүрысэбэ. Бурядай АССР-эй түлөөлэгшэд — Геннадий Тришин, Альберт Штессель гэгшэд 400 метртэ урилдахадаа, хэнһээшье хурдан байжа түрүүлбэ.

Мүрысөөнэй дүн гаргагдахадаа Бурядай АССР-эй команда 19840 очко абажа, хоёрдохи һуурида гараа. 20834 очко абаһан Томскын командынхид нэгэдэхи һуури эзэлээ.

Н. Иванов,
мүрысөөнэй судья.

Тамаралгаар түрүүлһэн командანууд

«Динамо» бүлгэмэй зунай хоёрдохи спартакиадын мүрысөөн үһанда тамаралгаар һаяхан боложо дүүрэбэ. Үһанда тамаралгын һорёондо зургаан команда хабаадажа, түрүү һууриин түлөө мүрысэбэ. Нэгэ километрын зайда урилдагшадһаа түймэр сарагшадай команда шалгаржа, нэгэдэхи һуури эзэлээ. Тиихэдэ хоёр километртэ урилдагшадай дундаһаа гүрэнэй аюулгүйе сахигшадай командынхид түрүүлжэ, нэгэдэхи һуурида гараһан байна.

Р. Григорьев.

Манай уран зураашад

Июлиин 25-най хонгор намдуухан үдэшэ республикымнай уран зураашадай Союзай правлени соо урда урдынхиһаа хүхюу хүлгөөтэй байба. Үбгэншье, залуушье уран зураашад бэе бэеэ шогтой хурсахан үгэнүүдээр шэрбэлсэн, хэдэн олон жэлдэ хамта хүдэлһэн нүхэд өөһэдынгөө ажалай үрэ дүн согсолхо тусхай суглаанда ерээд, суглаанай түрүүлэгшын хоһхо хүлеэжэ байна гээшэ гү гэжэ талын хүнэй харахаар һэн.

Зариманай энеэлдэжэ, хүхижэ һуухадань бэлигтэ залуу уран зурааша А. Сахаровская елэгэр сагаахан саарһан дээрэ нүхэдтөө хани ёһоной шаржнуудые ябууд зураадхина.

Уданшьегүй дунда зэргын нюргатай, бууралтад гэһэн толгойтой саб-яб гэмэ хүн шэмээгүй болохые дурадхажа, суглаае нээһэн дээрэ тоолобо. Бэлигтэй уран зураашад Георгий Ефимович Павлов, Филипп Ильич Балдаев, Евгения Иннокентьевна Неволина, Ольга Яновна Пепуль гэгшэдэй түрэһөөр 50 наһанай ойдо зорюулагдаһан суглаан болобо. Суглаанай түрүүлэгшэ Роман Сидорович Мэрдыгеев эдэ дүрбэн «залуушуулаа» улаан бүдөөр бүрхөөгдэһэн столой саана уриба.

Хүхюу согтой эдэ дүрбэнэй толгой бууралтад гэнхэйнүүд, 25—30 жэл соо хамта хүдэлжэ, үнэхөөрөөл аха дүү шэнги болошоһон зон.

Г. Е. Павлов олон жэлэй туршада РСФСР-эй уран зураашадай Союзай Бурядай АССР-эй бүлгэмэй түрүүлэгшээр хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Павлов 1940 ондо Москва городто болоһон Бурядай искусство, уран зохёолой декадада «Баяр» гэһэн хүгжэмтэ драма уран гоёор шэмэглээ һэн. Бурядай уран зурагай хүгжэлтэдэ габьяатай байһанайнгаа түлөө 1940 ондо нүхэр Г. Е. Павлов Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа һэн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда Георгий Ефимович баатарлигаар тэмсэһэн юм. Үбгэн зураашын Агууехэ дайнда хабаадалсаһаниинь «Алтан Гадаһан», «Дайшалхы габьяагай түлөө» гэһэн Монгол Арадай Республикын орден болон медаль, «Япониие илаһанай түлөө» медаль гэршэлнэ. Тэрэнэй «Чифы городто оролго», «Дайнай харгыгаар», «Партиин түүхые шэнжэлжэ байнад» гэһэн зурагууд, Бурядай АССР-эй арадай уран зурааша Ц. Сампилов, РСФСР-эй арадай артист Ч. Генинов, Сталинска шангай лауреат Асеев гэгшэдэй портредүүд бүгэдэндэ мэдээжэ болонхой. Нүхэр Павловта 1948 ондо Бурядай АССР-эй арадай уран зураашын хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. СССР-эй уран зураашадай нэгэдэхи съезд дээрэ нүхэр Г. Е. Павлов ССР Союзай уран зураашадай правлениин гэшүүнээр, мүн Россин Федерациин уран зураашадай Союзай эмхидхэлэй комитедэй гэшүүнээр һунгагдаа һэн. Нүхэр Павлов олон удаа КПСС-эй Улан-Удын горкомой, райкомой гэшүүнээр һунгагдаа.

Республикын суута уран зурааша Филипп Ильич Балдаевые мэдэхэгүй хүн Бурят орон дотор хомор. Нүхэр Балдаев шог ёгто зурагуудые бэрхээр зуража, архинша залхуу, ажал хэхэ дурагүй, хулигаан ааша гаргадаг зониие хатуугаар шүүмжэлдэг, абьяастай сатирик юм. Нүхэр Балдаев олон жэлдэ республикын уран зурагай музейн директорээр хүдэлмэрилөө. 1957 ондо нүхэр Балдаев СССР-эй уран зураашадай нэгэдэхи съездэ хабаадалсаа. СССР-эй Культурын министерство нүхэр Ф. И. Балдаевые «Эрхим ажалай түлөө» гэһэн значогоор шагнаа бэлэй. 1957 ондо Филипп Ильичтэ Бурядай АССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Нүхэр Балдаев бурят зоной гоё һайхан угалзануудые олоор суглуулдаг. Советскэ Союзай Герой Жамбал Тулаевай, Бурядай хүгжэмэй инструментнүүдые дархалдаг Б. Дугаровай портредүүдые зураһан хайн.

Евгения Иннокентьевна Неволина 1931 ондо Эрхүү городой уран зурагай техникум дүүргэжэ ерэһэнһээ хойшо нилээд ехэ ажал хээ. Тэрэнэй зураһан «Эб найрамдал тухай дуун», «Үдэшэлэн Аршан дээрэ», «Зол жаргалта эдир наһан», «Госпитальдо болоһон концерт» гэһэн зурагуудынь, түрэл Улан-Удэ городойнгоо урган һалбарһан тухай 20 шахуу гравюрануудынь манай республикын уран зурагай һанда нилээд ехэ нэмэри болонхой. Бурядай номой хэблэлээр гараһан олохон номые нүхэр Е. И. Неволина уран зурагаар шэмэглэһэн байха. Евгения Иннокентьевна Неволинада Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Бурядай АССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагшын нэрэ зэргэ олгоо.

Республикымнай үнинэй уран зурааша Ольга Яновна Пепуль уран зураашадай Союзай байгуулагдаһанһаа хойшо хүдэлмэрилхэ зуураа, баһал нилээд ехэ ажал хээ. Тэрэнэй «Нүүжэ ерэгшэд» гэһэн зураг, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, комсомолка Корсаковагай портрет манай искусство, уран зохёолой түрүүшын декада дээрэ үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө һэн.

Республикымнай ахамад дүрбэн уран зураашадай нэгэ жэлдэ 50 наһанайнгаа ой гүйсэһэниинь тон һонирхолтой. Мүнөө эдэнэр өөһэдынгөө хүсэ шадал гамнангүй, саашадаашье хүдэлхэбди гэжэ мэдүүлээ. Москвада болохо бурят искусство, уран зохёолой декадые эрхим ажалаар угтахын түлөө тэдэнэр оролдожо байна.

Саашанхи ажалдаа бүри ехэ амжалтануудые түйлаха бэзэ гэжэ найдаад, ута наһа наһалжа, удаан жаргал эдлэхыень ахамад уран зураашадтаа бурят ёһоор юрөөе.

Ч. Дарибазарон.

Зурагуудынь А. Сахаровскаягай.

Хилын саанаһаа

Польшын арадай ажахы хүгжэнэ

ВАРШАВА, июлиин 31. (ТАСС). 1959 оной түрүүшын хахадта арадай ажахын түсэбэй дүүргэлтэ тухай Центральна статистическэ управлениин мэдээсэлые Польшын газетэнүүд мүнөөдэр толилоо.

1959 оной түрүүшын хахадта гүрэнэй мэдэлэй промышленность бүхы дээрэнь продукци гаргаха түсэбөө 103 процент дүүргэээ.

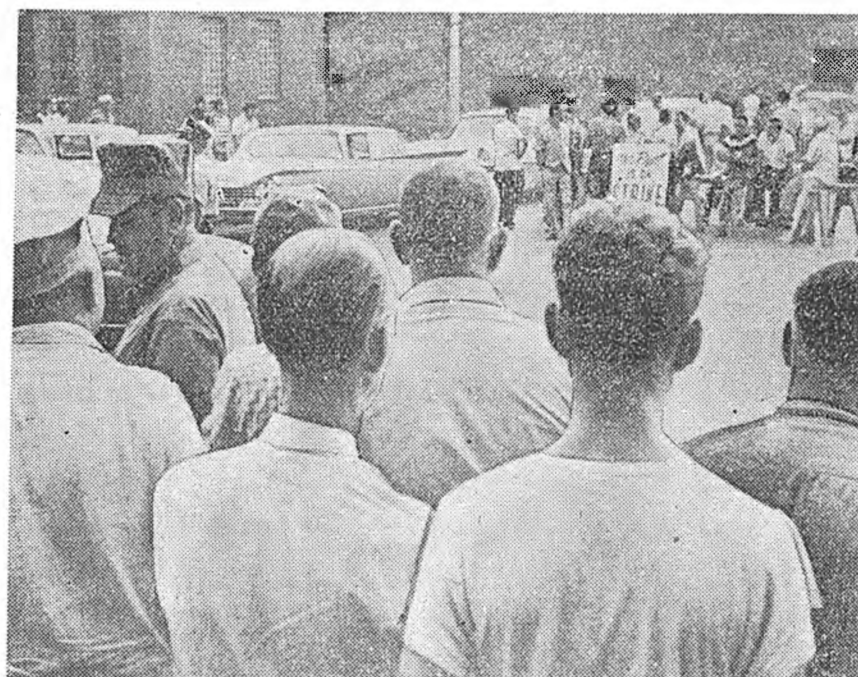
Олон янзын машина, зэбсэг бүтээжэ гаргаха түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Тэрэшэлэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээхэ түсэб мүн лэ үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна.

Энэ жэлэй түрүүшын хахадта нүүрһэнэй промышленностиин, энергетикын министерствын талаар түсэб 103,2 процент, хүндэ промышленностиин талаар 104,6 процент, химическэ промышленностиин — 103,8 процент, барилгын болон барилгын материалнуудай промышленностиин талаар 107,1 процент, хүнгэн промышленностиин талаар — 102,9 процент дүүргэгдээ.

Капитальна хүдэлмэридэ мүнгэ һомололго 1958 оной түрүүшын хахадайхитай жэшэбэл, 7,6 миллиард злотых болоо.

Мароккын правительствын буруушаалгые Франциин правительство хэрэгсээбэгүй

ПАРИЖ, июлиин 31. (ТАСС). «Юманите» газетэ иигэжэ мэдээсэнэ. Сахарада Франциин ядерна зэбсэгэй туршагдахаяа байһые буруушааһан ното Мароккын правительство Франциин правительстводо эльгээһэн юм. Энэ буруушаалгыень правительствомнай анхаралдаа абабатүй гэжэ Франциин правительствын түлөөлэгшэ мэдүүлээ.

Америкын Холбоото Штадууд. «Джонс энд Лаулин стил корпорейшн» гэжэ компаниин Аликуипптэхи (Пенсильвани штат) заводой 13.000 хүдэлмэришэд һаяхан забастовко соносхоо. Хүдэлмэришэд предприятиингаа хажуугаар харуул табиһан байна.

Ассошиэйтед Прессэй фото.

Залуу таряашад фестиваль дээрэ уулзаба

ВЕНА, июлиин 31. **(ТАСС-эй корр.).** Венэдэхи VII фестиваль дээрэ залуу таряашадай, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй уулзалга мүнөөдэр болоо. Хитадай, ГДР-эй, Сенегалын, Италиин, Колумбиин, Советскэ Союзай болон бусад оронуудай 200 шахуу түлөөлэгшэд энэ уулзалгада хабаадаа.

Аргентинын түлөөлэгшэ Этио Латини гэгшэдэ үгэ үгтэбэ. Оронойнгоо таряашадай хүндэ хүшэр байдал тухай тэрэ хөөрөө. Аргентинын газарай 75 процентнь помещигүүд болон хариин монополинуудай мэдэлдэ байдаг юм. Малайнь хахадһаа олонхинь баян помещигүүдэй мэдэлдэ байдаг. Юумэ буйлуулдаг предприятинуудай 70 шахуу процентнь хариин капиталтанай гарта оронхой.

Аргентинын 1.300 мянган хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд өөрын газаргүй юм. Тэдэнэй дунда 500 мянган залуу таряашад бии. Жэжэхэн фермернүүд түргэнөөр үгырнэ.

Хүн зоной дунда үзэг бэшэг мэдэхэгүйшүүлэй тон олон байһан тухай Этио Латини саашань хөөрөө. Орон дотор һургуулинууд дуталдана. Хүдөө нютагуудта медицинскэ хангалгын, соёл культурын эмхи зургаанууд оройдоошье байдаггүй. Олон залуу хүнүүд тэр байрагүй, ажал хүдэлмэреэр хангагдаагүй дээрэһээ гэр бүлэтэйшье боложо шададаггүй. Тэдэнэр ажал хүдэлмэри бэдэржэ, оронойнгоо нэгэ захаһаань нүгөө заха руу зайжа ошодог байха юм.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр Болгариин хүдөө ажахыда тон ехэ хубилалтын болоһон тухай Болгариин хүдөө ажахын институдай нэгэнэй ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ Иота Христова хөөрөө. Мүнөө үедэ элдүүрилэгдэдэг газарай 95 процентнь хүдөө ажахын кооперативуудта хамаадана гэжэ тэрэ саашань хөөрөө. 27 мянган трактортай 209 МТС орон дотор тоологдоно. Хүдөө ажахын хүдэлмэри оньһожоруулга жэл ерэхэ тудам дээшэлнэ. Ороной һуралсалай газарнууд хүдөө ажахын олон түмэн мэргэжэлтэдые бэлэдхэжэ гаргадаг юм. Ажалай бүтээсэ улам дээшэлнэ, хүн зоной байдал түргэнөөр һайжаржа, соёл болбосоролнь дээшэлжэ байдаг.

Болгариин залуу таряашад демократическа бүрин эрхэтэй болонхой юм. Тэдэнэр һураха, үйлэдбэриингөө мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ, соёл болбосоролоо хүгжөөхэ, амарха бүхы арга боломжотой. Тэдэнэр университедүүдтэ орожо һураха, ордонууд, стадионууд болон курортнуудые хэрэглэхэ аргатай юм.

Индонезиин түлөөлэгшэ Ираван Панду үгэ хэлээ. Индонезидэ ехэ хубилалтануудай боложо байһан тухай, Голландиин колониализмын үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү Индонезиин арадай хэжэ байһан тэмсэл тухай тэрэнэй хөөрэһые суглараашад ехээр һонирхон шагнаа. Голландиин предприятинуудые гүрэнэй мэдэлдэ хүсэдөөр оруулха, Баруун Ириание тэхэрюулэн абаха, хариин капиталтанай дэмжэлгээр орон дотороо хуушанай гурим һэргээхэ гэһэн хархис этэгээдүүдые бута сохихо талаар президент Сукарнын, Индонезиин правительствын гаргадаг эрмэлзэлгэнүүдые Индонезиин арад, тэрэ тоодо залуу таряашад болон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд дэмжэдэг байна гэжэ үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглээ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Польшын хүдөө ажахын ехээр хүгжэжэ байһан тухай Польшын делегациие толгойлогшо Станислав Собчик хөөрэһэн байна.

Хүнүүдэй үгэ хэлэһэнэй һүүлээр уулзалгада хабаадагшадай хоорондо хани халуун хөөрэлдөөнүүд болоо.

Л. Степанов.

„Басагадай үдэр"

ВЕНА, июлиин 31. **(ТАСС-эй корр.).** Залуушуул болон студентнүүдэй фестиваль дээрэ «Басагадай заншалта үдэр» болобо. 23 оронһоо фестивальда ерэһэн басагадай уулзалга үглөөгүүр болоо. Политическэ элдэб үзэл бодол баримталдаг, элдэб шажанда шүтэдэг эхэнэрнүүдэй болон залуушуулай организацинуудай 350 шахуу түлөөлэгшэд энэ уулзалгада хабаадаа. Бүхы дэлхэй дээрэ эхэнэрнүүдэй эдэбхитэй үүргэ дүүргэдэг болохо, оронойнгоо политическэ, экономическа ажабайдалда тэгшэ эрхэтэйгээр хабаадалсадаг болохо гэһэн нэгэн адли уг зорилгонь тэдэниие нэгэдүүлнэ.

«Олониитын ажабайдалда басагадай хабаадалга» гэһэн ехэ элидхэл Италиин түлөөлэгшэ Любяна Дзамбронии хэһэн байна. Һүүлэй 10—15 жэлэй турша соо олон оронуудай эхэнэрнүүдэй тэгшэ эрхэтэй боложо шадаһан байбашье, зарим оронуудта эхэнэрнүүд үшөөл хүсэд тэгшэ эрхэтэй боложо шадаагүй байһаар гээд тэрэ онсолон тэмдэглээ. Эхэнэрнүүдые эрхэ сүлөөтэй болгохо гээшэ мүнөө үеын шухала зорилгонуудай нэгэн болоно. Эхэнэрнүүд бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа шадаха байна гэжэ тэрэ хэлээ. Энэ уряаень суглараашад бултадаа нэрьесэ альга ташан угтаа.

Индонезиин түлөөлэгшэ Робингали Супанмади гэгшэдэ үгэ үгтөө. Индонезиие хариин империалистнуудай дарлалтаһаа сүлөөлхын түлөө агууехэ тэмсэлдэ манай ороной басагад эдир залуу хүбүүдтэй хамта хабаадалсадаг байна гэжэ тэрэ хэлээ. Баруун Ириание сүлөөлхын түлөө Индонезиин залуушуул ябуулга хэжэ байнхай. Империализмда эсэргүүсэн, эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэхэ гээшэ манай гол уряа болоно.

Олониитын-политическэ, экономическа ажабайдалай талаар тэгшэ эрхэтэй болохын түлөө Франциин болон Чилиин басагадай хэжэ байһан тэмсэл тухай Зеднер болон Карседо гэгшэд хөөрөө.

Удаань Венгриин, арадай Хитадай, Советскэ Союзай түлөөлэгшэд үгэ хэлээ. Капиталистическэ байгуулалтые усадхажа, бүхы засат түрын арадай гарта ороод байхада, эхэнэрнүүдэй байдалай ехээр хубилдаг байһые гэршэлһэн эли тодо жэшээнүүдые Венгриин делегат Жужа Селецки дурдаһан байна.

Басагадууд бүлэг бүлэг боложо таһараад, тэдэнэй һонирхожо байһан асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ, адресуудаа абалсаа, значогуудые бэе бэедээ бэлэглээ. Тэгшэ эрхын түлөө, эрхим ажабайдалай түлөө тэмсэлдэ энэ үдэрэй уулзалга элдэб оронуудай басагадые улам эмхидхэн жагсаагаа.

Г. Драгунов.

Залуу журналистнууд Венэдэ уулзаба

ВЕНА, июлиин 31. **(ТАСС-эй корр.).** Фестивальда ерэһэн залуу журналистнууд мүнөөдэр Венэдэ уулзаа. Элдэб оронуудай хэблэлэй 100 гаран түлөөлэгшэд энэ уулзалгада хабаадаа. Эб найрамдалай хүби заяанай түлөө, дэлхэй дээрэ үнэн зүб мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлхын түлөө хэблэлэй хүдэлмэришэдэй ехэ харюусалгатай байһыень энэ уулзалга гэршэлэн харуулна.

Общество дотор хэблэлэй ехэ үүргэ дүүргэдэг байһан тухай Венесуэлын, Индиин, Чехословакиин, Аргентинын түлөөлэгшэд хэлэбэ.

Югославиин түлөөлэгшын тобшохон үгэ хэлэһэнэй һүүлээр түрүүлэгшэ забһарлалга соносхоо.

Ю. Бажанов.

Баруун Германиин горнягуудта Германиин компартиин ЦК-гэй политбюрогой хандалга

БЕРЛИН, июлиин 31. (ТАСС). Баруун Германиин горнягуудта Германиин компартиин ЦК-гэй политбюро хандажа, тэдэнэй байдал һайжаруулха зорилготой программа найруулһан байна. АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Германиин компартиин ЦК-гэй политбюро, тусхайлбал иигэжэ дурадхана. ФРГ-дэ Америкын нүүрһэ асаралгые хорихо, газар дорохи хүдэлмэридэ 7,5 часай хүдэлмэриин үдэр дахяад тогтоохо, хүдэлмэришэдые ажалһаань гаргаха, шахтануудые хааха хэрэгтэ һаад ушаруулхын тула забастовко болон демонстрацинуудые хэхэ.

Рурай ашагта малтамалнуудай промышленностьда үзэгдэжэ байһан кризисэй шэнжые зайсуулха талаар бүхы дурадхалнуудые, тэрэ тоодо социалистическэ оронуудтай худалдаа наймаа, Германи доторхи худалдаа наймаа хүгжөөхэ тухай дурадхалые, тэрэшэлэн 4 миллион тонно шулуу нүүрһэ худалдажа абаха тухай ГДР-эй дурадхалые боннско правительство хүлеэн абахаһаа арсаа гэжэ Германиин компарти тэмдэглэнэ.

Социал-демокрадуудта, коммунистнуудта, христос шажанда шүтэдэг хүдэлмэришэдтэ хандаха зуураа, КПГ-гэй ЦК-гэй политбюро горнягуудай зүб зүйтэй эрилтэнүүдэй түлөө нэгэдэмэл ябуулга хэхыень тэдэниие уряалһан байна.

Хуули бусын шиидхэбэриие болюулха

БУХАРЕСТ, июлиин 31. (ТАСС). Юридическэ Наукануудай кандидат И. Фодорой статьяе «Ромынна либера» гэжэ газетэ толилоо гээд Румыниин хэблэлэй агентство мэдээсэнэ. Манолис Глезос болон Грециин бусад демокрадуудые хэһээхэ гэһэн шиидхэбэриин ямаршье үндэһэ баримтагүй байһые статьягай автор элирүүлээд, энэ үзэгдөөгүй муухай шиидхэбэриие болюулха тухай эрилтэ хэнэ.

Афинын сэрэгэй трибуналай гаргаһан тус шиидхэбэри Грециин хархис этэгээдүүдэй хүсэтэйе бэшэ, харин хүсэгүй байһые гэршэлнэ.

Энэ үзэгдөөгүй муухай шиидхэбэри болюулагдаха ёһотой. Энэ шиидхэбэриие болюулхын түлөө Грециин арад, бүхы дэлхэйн түрүү хүнүүд шууд шанга тэмсэл саашадаашье хэхэ байна.

Корейн эхэнэрнүүд КНДР-эй бүрин эрхэтэ гражданинууд юм

ПХЕНЬЯН, июлиин 31. (ТАСС). Эхэнэрнүүдэй тэгшэ эрхэтэй болоһон тухай хуулиин КНДР-тэ толилогдоһоор үсэгэлдэр 13 жэл гүйсэбэ.

Демократическа хубилалтанuудай болоһоной ашаар, эхэнэрнүүдэй тэгшэ эрхэтэй болоһон тухай хуулиин Хойто Корейдэ толилогдожо, эндэхи эхэнэрнүүд эрэшүүлтэй тэгшэ эрхэтэй боложо, оронойнгоо политическэ, экономическа, соёл культурын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана гэжэ Корейн эхэнэрнүүдэй демократическа союзай ЦК-гэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Ким Ен Су «Минчжу Чосон» газетэдэ бэшэнэ.

КНДР-тэ социализм байгуулхын түлөө тэмсэл соо түйлагдаһан амжалтанууд арадай ажахын элдэб һалбаринуудта эдэбхитэйгээр ажаллажа байһан Корейн 480 мянган эхэнэрнүүдэй нэрэтэй таһаршагүй холбоотой юм гэжэ Ким Ен Су онсолон тэмдэглэнэ.

МЭДЭЭСЭЛ

РСФСР-эй Верховно Соведэй 1959 оной июлиин 29-нэй Указай ёһоор Закаменай аймагай центр Цакир тосхонһоо Городок городто абашагдаад, Городок Закаменск город гэжэ нэрэтэй болгогдобо.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции редактора — 46-32, зам редактора — 32-74, отв секретаря - 27-37, отделов: партийной жизни — 34-05, сельского хозяйства и советского строительства — 47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации — 35-14, культуры — 24-74, писем и рабселькоров — 40-49, отдел переводов, корректорская — 35-95, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н01106. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5021.